

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Э Т А ISSN 1819-1614

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у чацвярткі

9 771819 161008

Barcode

Футбол 1982 году

Тады менскае «Дынама» першы й апошні раз заваявала залатыя мэдалі чэмпіянату СССР. Піша Віталь Тарас. Старонка 14.

ЗША рыхтуюць новы ціск

Намесынік памочніка дзяржсакратара ЗША Дэвід Крэмэр назваў вызваленне ўсіх палітвязняў галоўнай умовай нармалізацыі стасункаў.

Старонка 5.

Зубкоўскія манеры

Расея ў аднабаковым парадку выйшла з дамовы аўтранзыце нафты і нафтапрадуктаў па магістральных трубаправодах СНД.

Старонка 5.

Чалавек кастрычніка

Чытачы «НН» выбрал інжынэра. Старонка 2.

Затрымалі ўдзельнікаў сіяцткавання Хэлоўіну

Моладзь пасадзілі на суткі за маскарадныя касыцомы. Старонка 16.

«1612» —
стэрэатыпы новае Pacei

Расея ў фільме дзікая, абыякавая, здрадлівая. І няздольная існаваць без моцнае ўлады — такая палітычная замова Крамлю. Старонка 26.

Калі ж той крызіс?

АНДРЕЙ ГЛЯЖЕВІЧ

Сацыяльныя лёзунгі аказаліся менш прывабнымі за ўсходнеславянскія. Апазыцыя працягвае спадзявацца на крызіс. Вынікі «Сацыяльнага маршу» — старонка 8. Правыя палітыкі разыгрываюць антыкамуністычную карту, ставячы пад сумнёў адзінства Дэмакратычных сілаў — старонка 13. На фота: Сяргей Калякін вядзе маніфэстантаў ад Акадэміі Навук на Бангалор.

АД РЭДАКЦЫІ

З галавою ў мінульм

На Антыкамуністычным форуме, што сабраўся 4 лістапада ў Менску, — форумам, праўда, гэты сход у вузкім коле, арыентаваны не на фонкі, а ўнутар, на саміх сябе, на ўжо навернутых, можна называць звялікай націжкай — адзін з удзельнікаў высыцелі дарогу ў залю съvezжымі нумарамі газэты «Товарищ». Ён прынёс на «Фолькшэр Бэабахтэр» і на «Праўду» 1937 году. Нават не партыйны орган — гэта незалежная левая плоралістычна газэта, якую калегі нашаніўцаў выдаюць на свой страх і рызык, друкуючы за мяжою і перавозчы ў Беларусь. Не знайшлося сярод удзельнікаў форума разважлівага чалавека, які б спыніў гэтую абразу незалежнай прэсы, які б паставіў сабе пытаныне, чым «мы» лепшыя ад «іх»?

«Наша Ніва» прапануе Беларускай асацыяцыі журналістаў даць маральную ацэнку пэрформансу 4 лістапада.

У выступах праводзіліся паралелі між камуністычным форумам, што адбываўся ў той самы дзень у гатэлі «Беларусь», і сходам сяброў РСДРП, што адбываўся ў Менску на пачатку стагодзьдзя. Але марксізм мае такое ж дачыненне да сталінізму, як нацыяналізм — да нацызму.

Сталінізм памірае марудна

Камуністы уваходзяць сёньня ва ўрадавыя кааліцыі ў такіх вялікіх дэмакратычных краінах, як Італія, Індія, Паўднёвая Афрыка. Небагатая Малдова, паводле ўсіх крытэраў, заслаўца адной з самых свободных краінаў СНД. Усе спробы Крамля скінуць камуністычны ўрад Вароніна не далі плёну, і прэзыдэнт-камуніст працягвае адаптаваць краіну да эўрасаузэскіх стандартоў. Камуністы разам з сацыялістамі і хрысьціянскімі дэмакратамі, зъяднаўшыся, перамаглі Пінчэта ў Чылі.

У той жа час камуністы працягваюць недэмакратычна кіраваць Кітаем, В'етнамам і Кубай.

Камуністычныя партыі ёсьць розных колераў і адценняў. «Камуністычна» форма можа мець розныя зъмест. На Філіпінах, дзе таксама працягваеца партызанка, гэтае слова азначае «мааісцкая», а ў Партугаліі, бадай, «антыклерыкальная». А ў Калюмбіі — «наркаанаархічная».

Камуністамі былі масон Тарашкевіч і партызан Машэраў, бонза Шамякін і падпольшчык Максім Танк; да марксістаў адносяць сябе Антон Луцкевіч, Лешак Калакоўскі, Тэадор Адорна, Славай Жыжак...

Антыкамуністычны форум 4 лістапада прымусіў нас задумыцца над пытанынямі, на якія няма простых адказаў.

Удзельнікі Антыкамуністычнага форуму, што сабраўся ў Менску 4 лістапада, атаесамляюць сталінізм з камунізмам. Гэта з навуковага пункту гледжання памылкова.

Самасцьвярджацца праз таптынне газэтаў могуць толькі маргінальныя палітыкі, якія ня маюць шанцаў узъяняцца над групавымі, партыйнымі граніцамі і стаць сапраўды агульнанацыянальнымі лідэрамі.

Ідэя пакаяння камуністаў, папулярная ў пачатку 90-х, сёньня гучыць настолькі ж анахранічна, як і папулярная ў пэўных колах думка, што Пазыняк служыў паліцаем, раз выкарыстоўвае той самы бел-чырвона-белы сцяг. Няясна, за што мусіць каяцца перад спадаром Р., каторы высыцелі падлогу «Товарыщам», камуніст Сяргей Вазыняк, які штотыдзень, рызыкуючы, возіць сваю газэту з-за мяжы.

Падобныя форумы ня маюць навуковага, маральнай і палітычнай вартасці сёньня. Камфортнае змаганье «між сваімі» не набліжае Беларусі да незалежнасці і дэмакраты. Арганізацыя такога форума была б герайзмам у 1977 годзе і справядлівасцю ў 1987 годзе, але ў 2007-м адусяго гэтага патыхала проста піярам. Змаганье за «голос Мін’юсту» для дэмакратычных палітыкаў, якія прэтэндуюць на праўдзівасць, недапушчальнае.

Працяг тэмы — **старонка 13.**

заяў. Ці быў сталінізм і маізм непазбежным вынікам марксізму? А ленінізму? Наколькі камунізм ідэнтычны з марксізмам? Ці ёсьць сталінізм марксізмам? Ці камунізм гэта антыгуманная ідэалёгія? Ці заслугоўвае камунізм Нюрнберскага пракэсу, ці ягоныя злачынствы былі такімі ж абэрацыямі, як франкізм быў захашленнем каталіцызму? Ці нясуць усе камуністы адказнасць за генацыд 30-х ці крывавае вар’яцтва Пал Пота? Якую будучыню маюць камуністычныя партыі і ў чым сэнсе левага руху сёньня? Якая візія гісторыі Беларусі можа кансалідаваць націю, урэшце?

Чытайце эсэ Андрэя Дынікі ў адным з наступных нумароў газэтаў «Наша Ніва» і «Товарыщ».

Алег Лабовіч: Хачу, каб дзеце вырасьлі беларусамі

Пераможцу апытаўніка «НН» на званыне Чалавека кастрычніка Алега Лабовіча тэлефанаваньне засталася ў шпіталі, дзе ён знаходзіцца зь меншым сынам Янкам. Нягледзячы на гэта сп. Алег адказаў на некалькі нашых пытаньняў.

«Наша Ніва»: Для Вас было прынцыповым, каб сын пайшоў менавіта ў беларускамоўную клясу?

Алег Лабовіч: Безумоўна. Я сам вучыўся ў беларускамоўнай школе. Мне падабаец-

ца наша мова, таму ад самага нараджэння дзяцей марыў, каб вучыліся толькі па-беларуску. Калі прыйшоў час задумыцца пра навучальную ўстанову для сына, то высыветліў, што на роднай мове ў Бярозе

нідзе навучацца немагчыма. Пачаў дамагацца свайго. Дабіўся.

Рэдактары «НН» і «Arche» і Андрэй Хадановіч у Гомелі

15 лістапада ў Гомелі — сустрэча з рэдактарам «Arche» Валерам Булгакавым, рэдактарам «Нашай Нівы» Андрэем Скурком і паэтом Андрэем Хадановічам. Адбудзенца яна на управе АГП (вул. Палеская, 52). Пачатак а 18-й.

Працяг на старонцы 11.

Вуліцаў Вайніловіча, Сапегі і Брыля ў Менску ня будзе

Міністэрства юстыцыі адміністраваў рашэнне дэпутатаў на фармальнае падставе. Аднак за гэтым праглядаецца палітычны жэст.

Верасьнёўскае рашэнне дэпутатаў Менгарсавету аб перайменаванні вуліцы Берсана ў вуліцу Вайніловіча, а таксама наданыні гарадзкім вуліцам імёнаў Сапегі й Брыля не прыйшло прававой экспертызы ў Міністэрстве юстыцыі.

У менскім гарвыканкаме «Нашай Ніве» паведамілі, што згодна з законам аб мясцовым самакіраванні падобныя рашэнні мусіць абмяркоўвацца з насельніцтвам, аднак методыка абмеркавання на сёньня не распрацаваная. Гэта і сталася фармальнае прычынай,

Нягледзячы на адсутнасць методык, перайменаваньні ў Менску ўсё-такі здарыліся. На фота: змена шыльдаў на колішнім праспэкце Францішка Скарыны.

паводле якой рашэнне 5-й сесіі Менгарсавету ад 26 верасня не прыйшло прававой экспертызы ў Міністэрстве юстыцыі.

Рашэнне Мін'юсту наконт перайменаванні вуліцаў у

Менску камэнтуе старшыня ГА «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны» **Алег Трусаў**.

«Гэта голы валюнтарызм. У гісторыі Беларусі гэта першы выпадак, калі Мін'юст умеш-

Ці рэабілітуе Міклашэвіч Геніюш?

Больш за 70 вядомых асобаў Беларусі падпісалі прадстаўленыне на рэабілітацыю Ларысы Геніюш.

1 лістапада на імя Генэральнага пракурора **Пятра Міклашэвіча** Аргкамітэтам па ўшанаванні ахвяраў сталінскіх рэпрэсіяў, Саюзам беларускіх пісьменнікаў, РПГА «Беларускі Хэльсынскі Камітэт» было наіраванае прадстаўленыне на рэабілітацыю вядомай беларускай паэткі **Ларысы Геніюш**.

Яго падпісалі акадэмік **Радзім Гарэцкі**, гісторык **Ігар Кузняцоў**, народны паэт Беларусі **Ніл Гілевіч**, праваабаронцы **Таціана Процька**, **Гары Паганяйла** і яшчэ 70 вядомых грамадзянінаў.

З 1937 г. Ларыса Геніюш жыла ў Чэхаславаччыне, мела грамадзянства гэтай краіны. Аднак у 1948 г. на загад Москвы яна была арыштаваная і дэпартаваная ў СССР, дзе яе асудзілі на 25 гадоў турмы за «дапамогу міжнароднай буржуазіі ў ажыццяўленыні варожай дзейнасці супраць СССР».

Ларыса Геніюш была вызваленая ў 1956 г., аднак не справядлівы прысуд так і быў адменены.

Гэта была помста савецкіх уладаў нязломнай паэтцы, што да смерці не прыняла савецкага грамадзянства.

Па матывах яе аўтабіографічнай кнігі «Споведзь» на кінастудыі «Беларусьфільм» знялі мастацкі фільм «Ітункі бяз гнёздаў», паставілі спектакль «Белы сон». На студыі «Летапіс» знялі дакумэнтальны фільм «Вяночок цярновы васількоў». У Зэльве калі царквы стаіць помнік ёй. А вось рэабілітацыі дагэтуль не адбылося.

Люд

ваецца ў працу народных абраникіў у такім пытанні, як наданыне назваў вуліцаў ці іх перайменаваныне. Што датычыць народнага абмеркавання, то наконт вуліцы Янкі Брыля ТБМ сабрала некалькі тысячаў подпісаў з усёй Беларусі. Гэтыя подпісы былі перададзеныя старшыні Менгарыканкаму Міхаілу Паўлаву. Калі мэтадыка абмеркавання на сёньня не распрацаваная, то на якой падставе былі перайменаваныя праспекты Скарыны і Машэрава? А тая змены правялі, увогуле не спытаўшыся ні чыго меркавання. Узынкаючы пытанні наконт вуліцаў Сапегі і Брыля. Плянавалася, што іхнымі імёнамі назавуть новыя вуліцы сталіцы. То ў чым тут праблема? Вядома, што супраць перайменавання вуліцы Берсана выступілі камуністы-чыкінцы, але ж і тут афіцыйнай нагодай адмены рашэння дэпутатаў гарсавету назвалі не пратэсты грамадзякі, а адсутнасць мэтадыкі.

**Чык; Печ
СЫЦІСЛА**

Узрасьце базавая велічыня

З 1 снежня яна складзе 35 тысячаў рублёў (была 31 тыс. рублёў). Адпаведна вырастуць штрафы і выплаты.

На радзіму Лява Сапегі вярнулася старое Эвангельле

У царкве Святой Тройцы, што знаходзіцца ў Астроўні — на радзіме славутага канцлеры Вялікага Княства Літоўскага **Ліва Сапегі** — нядаўна адбылася знакавая падзея. Сюды вярнулася Эвангельле, выдадзенае больш за стагодзьдзе таму, у 1896 годзе. Калі ў 1960-я гады храм быў закрыты, книгу вынесла мясцовая жыхарка **Аляксандра Пятрова**. І вось я сваячка **Люба Важгурава** вярнула том у храм.

**Янія Лыіна,
Народныя наўніны Віцебску**

Канцэрт памяці Анатоля Сыса прайшоў 3 лістапада ў Чырвоным касцёле сталіцы. Вядомыя музыкі выступілі на ім, каб сабраць сродкі на помнік паэту.
На фота: съплюе Кася Камоцкая.

СЪЦІСЛА

Алесь Камоцкі прэзэнтаваў зборнік выбранага

Кніга «Глыбіня дажджу» выйшла ў выдавецтве «Мастацкая літаратура». Яна сабрала вершы, тэксты песень, пераклады розных аўтараў.

«Капітал» Ляпісаў перамог на RAMP 2007

Ролік «Ляпісаў» узяў прыз у намінацыі «Кліп году». Узнагароды прэмii музычнага каналу A1 уручалі ў апошні дзень каstryчніка ў маскоўскім клубе «Б1 Maximum».

Буг

Памерла паэтка Аўгінья Кавалюк

Нарадзілася Аўгінья Кавалюк (Сідаровіч) у Стральцах Скідзельскага раёну. Працавала ў Рызе, а дажывала жыцьцё ў Пецярбургу. Насталыгі па Радзіме яна ўмела ператварыць у радасць успамінаў. Сышла ад нас у 73 гады.

Юлія Даравічкевіч
Мікола Нікалаеў,
Санкт-Пецярбург

НОВЫЯ КНІГІ ДАСЛАНЫЯ Ў РЭДАКЦЫЮ

Знакамітая «Гіпіка» па-беларуску

«Гіпіка, альбо Кніга пра коней» — першы ў Рэчы Паспалітай дапаможнік па конегадоўлі і коннай яздзе. Яе аўтар — вялікі маршалак літоўскі Крыштаф Монвід Дарагастайскі, чый спадчынны маёнтак знаходзіўся ў Мураванай Ашмянцы (сёньня — Ашмянскі раён).

«Гіпіка» складаецца з чатырох частак. У першай распавяддаецца пра асновы коннай язды, конскія масыцы і прыкметы, падбор і вырошчванье племяннога маладняку. 2-я частка прысьвечаная пачатковай падрыхтоўцы баявых коней. У 3-й паказаны ўзоры муштукоў і цугляў. Кніга «Гіпіяtryя» — вэтэрынарны лячэбнік.

Ілюстрацыі знакамітага Тамаша Макоўскага. У анатацыі таксама зазначаецца, што ў кнізе можна знайсці нямало звестак пра побыт шляхты, мэдыцыну, вераванні і г.д. на пачатку XVII ст.

Святлана Ішчанка, што зрабіла асноўную працу па перакладзе і ўкладанні, зазначае, што ўпершыню «Гіпіка» выходзіць з каментарамі.

Выданьне вялікафарматнае (A4), багата ілюстравана, на крэйдаванай паперы.

Ул.інф.

Гіпіка, альбо Кніга пра коней / Крыштаф Монвід Дарагастайскі; уклад. Святлана Ішчанка, В.Дубоўскі. — Менск, Юніпак, 2007. — 216 с. іл.

Крэмэр абыцае новы ціск

Пра гэта намесьнік памочніка дзяржсакратара ЗША ў ёўрапейскіх і ёўразійскіх справах Дэвід Крэмэр паведаміў у часе прэсавай канфэрэнцыі для радыё «Свабода».

Крэмэр: «Я быў у Беларусі сёлета ў красавіку, сустракаўся з намесьніцай кіраўніка прэзыдэнцкай адміністрацыі **Натальлай Пяткевіч**. Сустрэча адбылася на яе просьбу, не на маю. Я лічыў, што гэта добрая

нагода, і я сказаў ёй у ясных тэрмінах, як мы можам палепшыць дачыненьні паміж Беларусью і Злучанымі Штатамі. Галоўнай умовай было вызваленіе ўсіх палітычных вязняў, ня двух ці трох, хаяць мы віталі і гэта, а ўсіх. Мы ім далі сэпіс гэтых вязняў, каб яны ведалі, пра каго мы гаворым, каб не было няяснасці.

Я шкадую, што вязні не былі вызваленыя, на-

адварот, мы бачылі, што рэжым узмациніў ціск на апазыцыю. У выніку пасля майго візиту ў красавіку мы вырашылі ўвесьці дадатковыя санкцыі адносна Беларусі, што мы зрабілі з вялікім шкадаваннем.

Мы значна пашырылі сэпіс візвых санкцыяў і прыблізна на працягу наступнага тыдня вы пачуце пра дадатковыя крокі, якія мы зробім. Я ня буду зараз удакладняць, пача-

кайце да наступнага тыдня.

Лукашэнкаўскі рэжым знаходзіцца пад беспрэцэдэнтным ціскам з усіх бакоў — з боку ЗША, з боку Эўрасаюзу, і, як ні дзіўна, з боку Рәсей ў сувязі з падвышанымі цэнамі на энэрганосбіты. Трэба будзе яшчэ паглядзець, якой будзе сутуацыя на пачатку наступнага году, калі ізноў пойдуды угару цэны, якое ўздзеянне гэта зробіць на рэжым».

Зубкоўскія манеры

Беларускі бок даведаўся пра аднабаковы выхад Рәсей з дамовы аб правядзеніі ўзгодненай палітыкі ў галіне транзыту нафты і нафтапрадуктаў па магістральных трубаправодах СНД постфактум.

Адпаведны загад аб прыпыненіі ўзделу РФ у дамове быў падпісаны 31 кастрычніка прэм'ер-міністрам Рәсей Віктарам Зубковым. Дамова дзейнічала ад 12 красавіка 1996 г. Дакумэнт рэгламентаваў узаемадачыненіі краінаў-пастаўнікоў і транзытных краінаў у сферы паставак нафты ў

Заходнюю Эўропу. Дамова забараняла краінам-транзытарам выкарыстоўваць нафту і нафтапрадукты ў сваіх мэтах. Паводле дамовы, краіны-уздельніцы яе ня могуць у аднабаковым парадку прымасць рашэнні, якія б пагоршылі ўмовы транзыту нафты і нафтапрадуктаў. А менавіта такім і

бачыцца экспертымі рапшэнне аб пабудове другой чаргі Балтыйскай трубаправоднай систэмы (БТС-2). Газета «Беларусы и рынок» прыводзіць слова дырэктара энэргетычных праграмаў украінскага цэнтра «Номас» Міхаіла Ганчара, што выхад Рәсей з дамовы працытаваны акурат тым, што праект пабудовы БТС-2 мае распачацца ў хуткім часе.

Беларускіх профільных чыноўнікаў не насыцярожыў той факт, што пра рапшэнне расейскага ўраду ім паведамілі постфактум. Паводле дамовы, ра-

сейцы павінныя былі зрабіць гэта за шэсцьць месяцаў. Айчынныя чыноўнікі ўпэўненыя, што пакуль расейскія кампаніі будуть лічыць мэтазгоднай супрацоўніцтва з Беларусью, выхад Рәсей з дамовы ніяк не адаб'ецца на пастаўках вуглевадароднай сырвяны ў Беларусь.

Пасол Рәсей ў Беларусі Аляксандар Сурыкаў прычынай рапшэння расейскага ўраду называў жаданье расейскага бізнесу і дзяржавы менш залежаць ад эканамічных і палітычных рашэнняў транзытных краінаў.

Печ

СЪЦІСЛА

Суд над Дашкевічам працягнецца 9 лістапада

6 лістапада ў шклоўскай калёніі мусіў распачацца працэс над Зымітром Дашкевічам. Аднак суд быў перанесены на 9-га з фармальнай прычыны. Паводле заканадаўства абвінавачаны мусіць атрымаць паведамленне пра прызначэнне судовага

працэсу не пазней як за 5 сутак да яго пачатку. Зъміцер Дашкевіч даведаўся пра дату паседжання 1 лістапада, і на сёньняшнюю раніцу поўных 5 сутак яшчэ не мінула.

Пан

Шэйман перастаў быць памочнікам прэзыдэнта

У складзе Рады бяспекі

Беларусі застаўся адзін памочнік прэзыдэнта ў нацыянальнай бяспеке — Віктар Лукашэнка. Да выдання кіраўніком дзяржавы 1 лістапада ўказу №556 памочнікам у дапаўненіне да асноўной пасады — дзяржаўнага сакратара Рады бяспекі — афіцыйна быў і Віктар Шэйман.

БелаПАН

Працэс над кадэбістамі, якія зьбілі Ломаця, адкладзены

Працэс перанесены на 14 лістапада. Прычына — хадайніцтва пацярпелага, Зянона Ломаця. Працэс пройдзе за зачыненымі дзвярьмі. Прозвішчаў абвінавачаных у Вяроўным Судзе не называюць.

Буг

Кантракты з Кітаем і Карэй на \$650 млн

Кітай пракрэдытуе вытворчасць цэмэнту, ад карэйцаў Беларусь хоча легкавікі.

Гэты тыдзень стаў багатым у двухбаковых дачыненнях Беларусі з буйнымі азіяцкімі краінамі: у Менск наведаўся прэм'ер Дзяржрады Кітайскай Народнай Рэспублікі Вэнь Цзябао, а беларускі прэм'ер-міністар Сяргей Сідорскі накіраваўся ў Паўднёвую Карэю.

У ходзе візиту кітайская прэм'ера былі падпісаныя двухбаковыя дакументы на суму больш за \$530 млн. У іх ліку найбольшую цікавасць выклікаюць міжурадавыя рамачныя пагадненіні аб выдзяленыні Кітаем пакупніцкага крэдыта ў абёме \$500 млн на закупку трох ліній па вытворчасці цэмэнту, а таксама льготнага крэдыта на суму \$27 млн. У звязку з

Ольга ДРАЧКЕВИЧ
даунімі чуткамі наконт выкарыстаньня беларускімі ўладамі кітайскага абсталяваньня для контролю за інтэрнэтам, пікантным выглядае заключэнне контракту на паставку абсталяваньня паміж кампаніямі «Хуа-

вэй» і «Белтэлекам».

Прем'ер-міністар Беларусі Сяргей Сідорскі правёў перамовы з карэйскімі кампаніямі, што маюць намер удзельнічаць у рэканструкцыі нафтahімічнай вытворчасці, у прыватнасці, у

Прэм'ер Дзяржрады КНР Вэнь Цзябао на плошчы Перамогі.

праекте па вытворчасці параксілолу. Прыкладны кошт праекту — \$126 млн.

Паводле словаў С. Сідорскага, вялікі патэнцыял мае супрацоўніцтва ў галіне вытворчасці электроннай бытавой тэхнікі, мэдыцынскага абсталявання.

У якасці прыкладу супрацоўніцтва ў науко-тэхнічнай сферы ён прывёў паставуку ў Карэю паўправаднікоў, што вырабляюцца беларускім НВА «Інтэграл».

Акрамя таго, бакі разгледзелі магчымасць вытворчасці ў Беларусі карэйскіх аўто Hyundai.

Сямён Печанко

На броварах зъмяняецца кіраўніцтва

На пасадзе гендырэкта ААТ «Піўзавод «Аліварыя» Мікалая Дудко, што ў сьнежні сыходзіць у адстаўку, можа зъмяніць кіраўнік ЗП «Кока-Кола Бэврыджыз Беларусь» Аляксандар Дзянісаў.

Гэта ня першая гучная кадравая зъмена ў піваварнай галіне Беларусі. Пры канцы кастрычніка старшыня назіральнай рады піваварнай кампаніі «Сябар» Сяргей Левін таксама паведаміў пра сышод з пасады да пачатку наступнага году. Абвяшчаючы пра сышод з пасадаў, кіраўнікі абедзівюю кампаніяй казалі пра перехад да больш маштаб-

ных праектаў, ды выказвалі ўпэўненасць у далейшых перспектывах раззвіцця іхных прадпрыемстваў.

Так, у часе восьмігадовага кіраваньня М. Дудко стратэгічнымі інвестарамі «Аліварыі» сталі Эўрапейскі банк рэканструкцыі і раззвіцця і міжнародны холдінг ВВН.

Выступаючы перад назіральнай радай піваварні, імаверны кандыдат на пасаду кіраўніка кампаніі Аляксандар Дзянісаў зазначыў, што «Аліварыя» мае ўсе шанцы стаць нацыянальным гонарам Беларусі.

Печ

Міністэрства фінансаў фіксуе прафіцыт бюджету

Паводле Міністэрства фінансаў Беларусі, рэспубліканскі бюджет за студзень—верасень гэтага году выкананы з прафіцытам у памеры 2,398 трлн руб., ці 3,5% ад ВУП. Тэмпы паступлення прыбылткай Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва і інавацыйных фондаў апярэджаюць тэмпы выдаткоўвання сродкаў на іх рэалізацыю.

Падзеньне цэнаў нерухомасці ў Польшчы

Упершыню за апошнія гады ў верасьні ў Польшчы ва ўсіх вялікіх гарадах цана кв. мэтра жытла зьнізілася. Пайшлі ўніз і курсы акцыяў дэвэлапэрскіх фірмаў. Падзеньне прадказвалася даўно, бо рэзкі рост прывёў, як і ў Беларусі, да зъмяншэння колькасці ўгод. Перадусім патанынелі кватэры ў старых дамах. Хоць падзеньне склала меней за 1%, эксперты бачаць у ім тэндэнцыю. На іхнюю думку, цэны спыняць свой рост да 2009 году, а прыбылковасць дэвэлапэрскіх кампаніяў ужо прайшла свой пік і ніколі ня вернецца да ранейшых паказчыкаў.

Печ

У Пакістане надзвычайнае становішча

Прэзыдэнт Пакістану генэрал Первэз Мушараф (**на фота**) абвясыціў надзвычайнае становішча. Афіцыйная прычына — тэрарысты пагражаютъ уладзе яго ўраду, Пакістану «небяспечным стане»,

сувэрнітэт пад пагрозай.

Крытыкі Мушарафа назначаюць, што так ён можа адмяніць выбары і абмежаваць свабоду апанэнтаў. Жаўнеры атачылі дамы былога прэм'ер-міністра Бэназір Бхута і Імрана Хана, апазыцыянера, які знаходзіцца пад хатнім арыштам.

Үсе гэтыя крокі ішлі за сэрыяй атак шахідаў Аль-Кайды і Талібану. Раней яны былі абмежаваны племянінмі раёнамі на мяжы з Аўганданам. Ціпер да-даліся і атакі ў вялікіх гарадах, у тым ліку

выбух аўтобуса ў Карачы ў каstryчніку, падчас якіх загінула 145 чалавек.

Але «надзвычайнае становішча» пачалося за трэй дні перад тым, як Вярховны Суд мог аберверніць перавыбраныне Мушарафа на пост прэзыдэнта. Апазыцыя ў гэтым бачыць рэальную прычыну.

У Пакістане пачаліся арышты ў розных гарадах краіны. Арыштаваныя прадстаўнікі апазыцыйнага крыла партыі Мусульманскай ліги Пакістану, лідэр некалькіх пуштунскіх нацыяналістычных арганізацый і ісламіцкіх партый.

Дзяржаўныя тэлеканалы з рэчыні паказваюць музычныя праграмы і канцэрты народнай музыки.

Яраслав Сычэвіч паводле замежнае прэсы

Польша фармуе ўрад

Урад Яраслава Качынскага падаў у адстаўку. У Канцылярыі прэзыдэнта паведамілі, што лідэр ліберальнай Грамадзянскай платформы (ГП) Дональд Туск яшчэ на гэтым тыдні будзе прызначаны на пасаду прэм'ер-міністра краіны. Лібералы фармуюць урадавую кааліцыю з Сялянскай партыйяй.

Маршалкам Сойму быў абраны Браніслаў Камароўскі (ГП), а Сэнату — Богдан Барусевіч, які наконадні выбараў перайшоў ад кансерватораў да лібералаў.

Кандыдатура сэнатара Зьбігнева Рамашэўскага на віцэ-маршалка Сэнату (гэтую пасаду традыцыйна займае прад-

Зьбігнев Рамашэўскі.

стаўнік апазыцыі) выклікала супраціў большасці. На думку ГП, Рамашэўскі быў занадта староніні ў часе папярэдняй кадэнцыі парламэнту. «Закон і справядлівасць» трывмаецца гэтай кандыдатуры. На думку дэпутата Кшиштофа Путры, Рамашэўскі як мала хто заслужыўся для польскай демакратыі. Яго часам называюць маральным аўтарытэтам сучаснай Польшчы, бо ён быў сярод заснавальнікаў польскай апазыцыі ў сярдзіне 1970-х.

Гэтая спрочка вакол Рамашэўскага адметная для беларусаў таму, што дачка пана Рамашэўскага, Агнешка, узначальвае «Белсат» — першы беларускамоўны тэлеканал, які мае пачаць вяшчанье ад 10 снежня.

Мікола Бугай

Беларусы Масквы ўшанавалі памяць ахвяраў камунізму

На Дзярды прадстаўнікі беларускай дыяспары Масквы ўсклалі кветкі да Салавецкага камня — мэмарыялу ахвярам бальшавізму. Салавецкі камень размыяшчаецца на Лубянскай плошчы, насупраць будынку прэзідэнта КДБ СССР і сучаснай ФСБ.

Алесь Чайчыц

Чэхі судзяць сталінскіх пракурораў

Камуністычны пракурор, што спрычынілася да вынясеньня сымяротнага выраку актыўістцы антыкамуністычнага руху Міладзе Гаракавай (**на фота**), атрымала восем год зняволення.

Былога пракурора Людмілу Бразову-Паляднову, што ўжо на пенсіі і што была вінаватая ў вынясенні сымяротнага выраку некалькім асобам, у тым ліку і Міладзе Гаракавай, судзілі ў Празе. Праз стан здароўя 86-гадовай падсуднай не патрапіла за краты. «Вырак — гэта дасягненне маральнай справядлівасці», — сказаў судзьдзя Пётр Брайн. Падчас паседжання суду ён заявіў: «Пракурор выдатна ведала, што вырак яе падсудным вынеслы

яшчэ перад судом, а сам працэс службы адной мэце — прадэманстраваць, што ў краіне права цалкам падкантрольнае. І яна мусіла ўсьведамляць, што ўдзельнічае ў судовым забойстве». Суд таксама падкрэсліў, што пракурор Бразова-Паляднова мусіла зрабіць усё, каб высьветліць праўду.

Мілада Гаракава была дэпутаткай чэскага парламэнту ад нацыяналістычнай партыі, што адмовілася ад дэпутацкае пасады ў знак пратэсту супраць камуністычнага перавароту ў 1948 годзе. Неўзабаве яе засудзілі да шыбеніцы на сфербрыкаваным працэсе, разам з яшчэ 12 «змоўшчыкамі».

Нягледзячы на бесчалавечныя здзекі, смелая жанчына не аб-

гаварыла сябе ў часе съедзду. Яна не скрылася і сама барапіла сябе на працэсе. Гаракава да таго ўдзельнічала ў антынацысцкім падпольлі, была асуджаная нацыстамі на съмерць, і прайшла праз нямецкі канцлагер.

Нат

Андрэй Пяткевіч

Хто браў удзел у Маршы?
Вось хто.

Калі ж той крыйзіс?

Сацыяльныя лёзунгі аказаліся менш прывабнымі за эўрапейскія. Апазыцыя працягвае спадзявацца на крыйзіс. Вынікі «Сацыяльнага маршу».

Напярэдадні «Сацыяльна-маршу» чакалася, што акцыя будзе мець некалькі эпішэнтраў. Частка людзей мусіла сабрацца ў 12.00 ля Акадэміі навук і прайсці шэсцьцем да парку Дружбы народаў, як і было дазволена гарадзкімі ўладамі. Іншая частка, у асноўным моладзь, мелася сабрацца ў 14.00 на Кастрычніцкай.

А 12-й ля Акадэміі стаяла чалавек трыста. У асноўным гэта былі камуністы-пэнсіянэры з чырвонымі савецкімі сцягамі. Трошку менш было бел-чырвона-белых сцягоў, а таксама штандараў анархістаў. Нейкія знаёмыя генэрала Валерыя Фралова разгарнулі пяць расейскіх сцягоў. Наўзбоч трымаліся сябры незарэгістраванай ультраправай арга-

нізацыі «Белая воля».

Удзельнікі трymалі расьцяжкі: «Нет — нарушениям прав людей труда», «Нет — платной медицине», «За социдарность трудящихся в борьбе», «Нет — росту цен», «Не — прымусовым контрактам».

Адна бабулька выйшла на акцыю з рондалем, па якім увесь час біла шумоўкай. Іншы дзядуля са значкам Пагоні на пінжаку ўшчуваў сваіх аднагодкаў за расейско-камоўняя лёзунгі.

Увесь час на пляцоўцы духавы аркестар граў жыццесцьцяўрджальную музыку. Зявілася некалькі чалавек з дзяржаўнымі чырвона-зялёнымі сцягамі, іх ніхто не чапаў. Праз нейкі час падышлі партыйныя лідэры — Сяргей Калякін,

Віктар Івашкевіч, Мікола Статкевіч, Аляксандар Бухвостаў, Алена Скрыган. Залуналі сцягі АГП. Найбольш актыўна ля Акадэміі навук сябе паводзілі анархісты, якія ляпалі ў бубны, а таксама гукалі: «Государство — урод, нет отмене льгот». Калі ня браць у разылік некалькіх патрулеў ДАІ, то міліцыі зусім не націралася.

Пасля невялікага выступу лідэра ПКБ Сяргея Калякіна, калёна рушыла ў бок вуліцы Сурганава. Людзей значна паболела, іх ужо было за тысічу. Калёна выглядала на дзіва стракатай — бел-чырвона-белія, савецкія, чырвона-зялёныя, анархісцкія сцягі, штандары АГП, Партыі БНФ, «Маладога фронту», сацыял-дэ-

макратаў, незалежных прафсаюзаў, «Белай волі». Хто толькі ні браў удзел у дазволеным шэсці! Некаторыя думалі, што частка моладзі можа адкалоцца і пайсьці да Нацыянальнай бібліятэکі, але ўсе дружна зъвярнулі на Бангалор.

Наперадзе калёны ішлі анархісты. Амалі адразу за імі прыстроіліся падазронныя маладыя людзі зь «Белай волі» з закрытымі тварамі. Яны былі апранутыя ў чорныя скуркані, берцы і капюшоны. Хлопцы на дзіва добра шыхтаваліся і трymаліся выключна сваёй групай. Час ад часу падымалучы руки ўгору і гукаючы «Слава нацыі!»

Недалёка ад перасячэння з вуліцай Якуба Коласа анархісты пачалі гукаць: «Не — фашызму». Гэта і справакавала бойку. Невядома адкуль у хлапцоў у руках зявіліся палкі, якія пайшлі ў ход. Добра, што на Сурганава не было друзу, як

падчас сёлетняга «Чарнобыльскага шляху», інакш усё магло скончыцца больш сумнымі наступствамі, адзначалі прысутныя. «Белаволеўцы» выхоплівалі чырвона-чорныя анархісцкія сцягі па якіх дэманстранты ўна танталіся. Потым яны пачалі гукаць «Зіг!»

Адразу пасля бойкі да дэманстрантаў зъявіліся амапаўцы, таксама пад'ехалі пару аўтазакаў. Байцы, праўда, ня ўмешваліся ў тое, што адбывалася. Не ўмяшаліся нават калі ўніверсаму «Рыга», дзе бойка ледзь не аднавілася. Некаторыя прысутныя пазнавалі ў хлопцах зь «Белай волі» футбольных фанатаў. Да Бангалору яны так і не дайшлі, зынікшы ў дверах. Як высьветлілася, ніякай дружыны апазыцыі, пра якую казаў лідэр ПБНФ Вінцук Вячорка пасля «Эўрапейскага маршу», на акцыі не было.

Асаблівага імпету мітынг у парку Дружбы народаў не выклікаў. Грала музика: ад

У дазволеным шэсці бралі ўдзел прадстаўнікі розных палітычных сілай.

«Інтэрнацыяналу» да NRM. На мітынгу засталіся толькі самыя трывалыя, хто не сплохаўся холаду і не разъехаўся па дамах — усяго чалавек 300. Сяргей Калякін у сваім выступе адзначыў, што сацыяльны пратест у Беларусі будзе ўзмацняцца. Некаторыя ўдзельнікі акцыі меркавалі, што арганізаторам Маршу варта было дачакацца моманту, калі прыйдуць новыя «жыроўкі» за кватэру.

Прыкладна ў той самы час, калі сканчалася акцыя на Бангалоры, калі сотні чалавек прыйшлі на Кастрычніцкую. Сярод мітынгоўцаў былі зауважаныя Віктар Івашкевіч, Анатоль Лябедзька, прадстаўнікі «Маладых дэмакратоў». Ігар Рынкевіч прыйшоў на Каст-

Працяг на старонцы 10.

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

Малалікасьць «Сацыяльнага маршу» падарве ўплыў Калякіна

Мяркую журналіст Віталь Цыганкоў.

Як Марш зъменіц расстаноўку сілаў у апазыцыі, як паўплывае на дачыненіі паміж апазыцыйнымі лідэрамі? Безумоўна, кардынальна не паўплывае, але пэўныя псыхалагічны ўплыў будзе. Сёньняшняя акцыя была значна больш малалікай, чым «Эўрапейскі марш». Левым не ўдалося вывесці ні інвалідаў, ні прадпрымальнікаў, ні іншыя масавыя катэгорыі незадаволеных.

Яшчэ з часоў другога Кангрэсу дэмакратычных сілаў ня раз гаварылася, што на нефармальнае лідэрства ў Радзе дэмакратычных сілаў прэтэндуюць камуністы і пэрсанальна Сяргей Калякін. Гаварылі гэта людзі з БНФ і іншых дэмакратычных сілаў, і гаварылі з пэўнай долей рэўнасці. Магчыма, што

пры далейшых спрэчных момантах, а яны, безумоўна, будуть у апазыцыйных колах, калі ня ўтолас, то негалосна будзе выказаны аргумент: «А што вы, левыя, можаце? Колькі ў вас штыхоў?» Як у вядомым анекдоце, «асадак застанецца», і на аўтарытэт камуністаў сёньняшняя акцыя паўплывае.

**Паводле «Праскі акцэнт»,
радыё «Свабода»**

У Беларусі няма перадумоваў для зъменаў

Вынікі «Сацыяльнага маршу» камэнтуе эканаміст Аляксандар Чубрык.

Калі прыгадваць Леніна, варта прыгадаць сформуляваныя ім трох ўмовы рэвалюцыйнай сітуацыі: «вярхі ня могуць кіраваць па-старому», «нізы ня могуць жыць па-старому», і наяўнасць палітычнай сілы, якая гатовая ўзяць уладу. У Беларусі нічога такога не

назіраецца. Улады як маглі кіраваць, так і могуць. Людзі даволі нармальна жывуць. З такім уздоўнем даходаў нават пры скасаванні ільготаў ніхто на вуліцу ня пойдзе. Ну і апазыцыя ўзяць уладу ў свае руکі таксама не гатовая.

Мне нядаўна давялося размаўляць з дакладчыкам па Беларусі Парламэнцкай асамбліе Рады Еўропы Андрэем Рыгоні. На ягоную думку, беларуское грамадзтва пайшло значна далей за апазыцыю. Тут гэта нават не віна апазыцыі, так сітуацыя склалася, яна складалася доўга, яны гадоў 10 ішлі да гэтай сітуацыі.

І другое, што ён казаў, — што апазыцыя прыкрывае свае слабасці наяўнасцю ў краіне рэпресіўнага рэжыму. Так, такое ёсць, але безвыніковасць дзеяньняў апазыцыі тлумачыцца ня толькі гэтым. Як эканаміст я могу сказаць, што цяпер не існуе эканамічных перадумоваў для палітычных і сацыяльных зъменаў. Магчыма, яны зъявіцца праз 5 гадоў. Але наўрад ці напшмат раней».

**Паводле «Праскі акцэнт»,
радыё «Свабода»**

Калі ж той крызіс?

Працяг са старонкі 9.

рычніцкую плошчу з рыдліўкай. Гэты сымбалічны падарунак, на думку Рынкевіча, мусіць паказаць арганізатарам «Сацыяльнага маршу», што трэба капаць глыбей: і ў апазыцыйным коле, і ў працы з насельніцтвам, бо калі не капаць, сацыяльныя маршы й надалей зьбірацьмуць усяго тысячу чалавек. А вынікам добраага капаньня мусіць стаць зъмена ўлады.

Пасля калёна накіравалася ў бок плошчы Незалежнасці. Міліцыі зноў не было. Пад помнікам Леніну нават удалося правесыці не-

вялікі мітынг. Без затрыманых.

Назаўтра заяўнікі «Сацыяльнага маршу» падсумавалі яго вынікі. Інцыдэнт з бойкай між праварадыкальнай «Белай воліяй» і анархістамі намеснік старшыні Партыі БНФ Віктар Іашкевіч ацаніў так: «Гэта маргінальныя групы, якія ня могуць вызначыць сваё месца на палітычнай арэні краіны. Усе гэтыя мілітарыстыкія групы знаходзяцца пад каўпаком КДБ. Спецслужбы выкарыстоўваюць іх у метах правакацыяй. І гэта будзе працягвацца да той пары, пакуль хлопцы не займоець ясную і адкрыту пазыцыю». Ва ўчорашній

Сябры «Белай волі», якія ўчынілі бойку і пазынкалі.

бойцы ўдзельнічалі несур'ёзныя анархісты і фашисты. Да сур'ёзных ім яшчэ расы і расыці», — зазначыў В. Іашкевіч.

«У «Белай волі» ніколі не было ілюзій наконт беларускай ліберальна-дэмакратычнай апазыцыі, але на гэты раз нам спадабаўся ідэйны пасыл акцыі. 4 лістапада апазыцыйныя правадыры заклікалі народ прайсці маршам ня ў гонар «эўрапейскіх каштоўнасцяў» ці «наладжваныня дыялёгу з уладай», а ў абарону сацыяльных гарантый», — гаворыцца ў панядзелковай заяве гэтай незарэгістраванай арганізацыі.

Старшыня аргкамітету

Валеры Ўхналёў сказаў, што Марш атрымаўся і яго мэты былі дасягнутыя. «Акцыя прайшла спакойна і мірна, калі не лічыць чыста правацакцыйных дзеянняў з боку моладзевых радыкальных арганізацый. На «Сацыяльным маршу» мы ўбачылі сотні новых твараў, шмат хто падыходзіў да мяне і прасіў выступіць на мітынгу. Некаторыя пакідалі нам контакты. Нашыя ідэі падтрымліваюцца людзьмі. 16 снежня мы плянуем правесыці шэраг сацыяльных пікетаў па ўсёй краіне» — зазначыў В. Ухналёў.

**Зыміцер
Панкавец**

Ігар Рынкевіч пажадаў арганізатарам Маршу «капаць глыбей».

КАМЭНТАРЫ

Поўны рондаль эклектыкі

Піша Аляксандар Класкоўскі.

«Сацыяльны марш» паводле маштабу (ня болей за дзве—тры тысячы ўдзельнікаў) склаў у лепшым выпадку палову «Эўрапейскага».

Аглядальнік газеты «Товарыщ» Мікалай Тоўсьцік, зь якім я сустрэўся на акцыі, лічыць, што народ яшчэ не пасьпеў

сербануць вялікай лыжкай эканамічных нягодаў. Як зрух калега адзначыў, што гэтым разам на вуліцу выйшаў ужо трохі іншы кантынгент, ня толькі заўсёднікі.

Зрэшты, другі мой суразмоўца, палітоляг Валер Карбалевіч, мяркуе, што новай публікі аказалася няшмат, а вось сталы актыў часткова прайгараў ажыю, «не палічышы яе змаганьнем за каштоўнасці». Ва ўсякім разе, відавочна, што мітынг на Бангалоры не натхніў

правых і асабліва моладзь. Фактычна яна зладзіла свой маленькі прарыў на плошчу Незалежнасці, пісьменна скарыстаўшыся прыкрыцьцём дазволенай «дарослай» акцыі.

Моладзь пад бел-чырвона-белымі штандарамі дапяля да помніка правадыру ўсясьветнага пралетарыяту ды прасльпівала «Магутны Божа» пад вонкамі Сідорскага.

Карацей, такой ідэйнай эклектыкі на менскіх вуліцах даўно не было.

Чалавек каstryчніка

Складаючы сыпіс прэтэндэнтаў на званыне чалавека каstryчніка, мы сутыкнуліся зь відавочным недахопам яркіх асобаў, учынкі якіх неяк паўплывалі на іншых людзей. Ці гэта не звязана з суцэльнай дэгуманізацыяй сусветных і беларускіх СМІ? Штодня, уключаючы тэлевізар, мы бачым кадры дзясяткай тэрэктаў, перажываем за развод у сям'і французскага прэзыдэнта Сарказі, чытаем пра Бін Ладана і бітцаўскага маньяка. Разам з тым, мы амаль нічога ня чуем пра людзей, якія ахвяруюць сабой, ратуюць іншых, аддаюць кроў і зьдзяйсьняюць подзвігі. Гэта СМІ нецікава, і мы мала ведаєм такіх людзей.

Жаночая зборная Беларусі па баскетболе. Нашы дзяўчата зрабілі сапраўдны фурор у Эўропе, заняўшы на першынстве кантыненту прызавое трэцяе месца. Беларускі ехалі ў Італію абсалютнымі дэбютанткамі такіх спаборніцтваў. Тым ня менш, перамогі па чарзе харватак, сэрбак, італьянак, чэшак і латышак, сталі бронзовымі прызеркамі. Гэта першы мэдаль беларусаў у гульнявых відах спорту за ўсе гады незалежнасці. У менскім аэрапорце дзяўчата сустракалі як сапраўдных герайн. Нацыя хоча адчуць сябе камандай.

Алег Лабовіч. 31-гадовы інжынэр зь Бярозы дабіўся, каб ягоны сын вучыўся ў беларускамоўнай клясе. Алег Лабовіч заўсёды гэтага хацеў, але са зьдзіўленнем

нем даведаўся, што ў Бярозе няма такіх клясаў. Сп. Алег скіраваў звароты ў Канстытуцыйны суд і Генэральную прокуратуру, адкуль яны былі перадрасаваныя ў Міністэрства адукацыі, а ўжо пасля ў бярозаўскі аддзел адукацыі. 15 бацькоў першакляснікаў сядзінай школы №2 г.Бярозы таксама захацелі, каб іхнія дзеці вучыліся на роднай мове. Прыклад Алега Лабовіча можа натхніць іншых бацькоў па ўсёй краіне, якія б таксама хацелі, каб іхнае дзеці пайшло ў беларускамоўную клясу.

Зыміцер Жалезынічэнка. Студэнтвыдатнік Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэту імя Скарыны Зыміцер Жалезынічэнка працягвае змагацца з незаконным, як думае ён і ня толькі ён, рапшэннем аб адпічэнні з ВНУ. Штогод зь беларускіх універсітэтаў выганяюць дзясяткі юнакоў, але рэдка хто з іх наважваецца барапніць свае права. Сёлета гэта ўжо ня першы выпадак, спачатку быў Юрась Алейнік, цяпер — Зыміцер. Але героям месяца Зымітра зрабіла іншая гісторыя. Жалезынічэнка патрабаваў у венкамаце — законнае права, толькі мала хто наважваецца настойваць, — каб усе позвы яму пісалі па-беларуску. Менавіта за гэта ў псыхіяtryчнай паліклініцы хлошу паставілі дыагноз «рэакцыя апазыцыі». Жалезынічэнка перакананы, што ў любым выпадку даб'еца праўды.

Артур Фінькевіч і Зыміцер Да-

кевіч. Гісторыі абодвух хлопцаў вельмі падобныя. І адзін, і другі зараз знаходзяцца ў зыняволеніі паводле палітычных артыкулаў. І на аднаго, і на другога сінхронна завялі новыя крыміналныя спраўы. Зыміцер Дашкевіч адмовіўся даваць паказаны супраць сваіх сяброў з «Маладога фронту». За гэта яму пагражае яшчэ паўгоду турмы. Сыледзтва ў справе ўжо скончылася, і яе перадалі ў суд. Артура Фінькевіча пры канцы месяца зымісцілі ў магілёўскі съледчы ізалятар нібыта за парушэнні рэжыму. За гэта Артуру пагражае да трох гадоў турмы. Дашкевіч і Фінькевіч сталі знакамі нашага часу і беларускай палітычнай традыцыі.

Захар Шыбека. Гісторык прэзэнтаваў сваё новае выданыне «Мінскі сто гадоў таму». Сам аўтар пра книгу выказаўся наступным чынам: «Гэта книга пра старонкі гісторыі нашага гораду, які прайшоў шлях ад шараговага губэрнскага гораду Расейскай імперыі да сталіцы незалежнай дзяржавы. Кніга лучыць усіх менчукой. Яна пра шчасце і гора, пра жыццё, якое віравала тут ста гадоў таму. Асабіста ў мяне чытаныне гэтай кнігі выклікае радасныя і съветлья пачуцьці. Спадзяюся, што такія самыя пачуцьці яна выкліча і ў маіх чытачоў».

Жывое амбэркаваныне вынікла ў Рэдакцыі, і ўключала ў сыпіс прэтэндэнтаў на тытул Чалавека каstryчніка Віктара Іванкевіча, Аляксандра Лукашэнку і Дзяніса Дзянісава, якія былі найбольш актыўнымі ньюсмайкерамі месяца. Некаторыя сябры Рэдакцыі быўлі за гэта, але ўрэшце было вырапашана, што не.

Зыміцер Панкавец

Алег Лабовіч: Хачу, каб дзеці вырасьлі беларусамі

Працяг са старонкі 2.

«НН»: Чакалі, што ўсё складзенца досьці лёгка?

АЛ: Абсалютна не чакаў. Думаў, што ўсё будзе нашмат цяжкай. Быў гатовы ісці на доўгатэрміновую барацьбу. Зьбіраўся нават падаваць у суд, наймаць адвакатаў, каб адстаяць свае права. Я хачу, каб мае дзеці вырасьлі сапраўднымі беларусамі. Любілі і паважалі мову, ведалі гісторыю. Беларускай адукацыі буду дабівацца і для меншага дзіцяці. Ёсьць праблема, што

АПЫТАНЬНЕ НА НН.БЫ

Хто, па-Вашаму, можа лічыцца чалавекам каstryчніка?

Жаночая зборная Беларусі па баскетболе	83 (11.2%)
Алег Лабовіч	273 (36.9%)
Зыміцер Жалезынічэнка	45 (6.1%)
Артур Фінькевіч і Зыміцер Дашкевіч	270 (36.5%)
Захар Шыбека	69 (9.3%)

Усяго прагаласавала: 740

камоўныя могуць адстаяць свае права?

АЛ: Мне цяжка казаць пра нейкія канкрэтныя прыклады. Мне падаецца, што галоўнае, каб была зацікаўленасць і жаданыне, у такім выпадку можна дамагчыся ўсяго.

Запісай ЗП

«НН»: Дзе яшчэ беларус-

29 каstryчніка

Мірон Дзядам

Бел-чырвона—белы сцяг зьявіўся а 10-й вечару ў Віцебску над домам №25 па вуліцы Мак-сіма Горкага. Паводле **Барыса Хамайды**, да сцягу была прымаваная цыдулка са словамі «З павагай да нашых Дзядоў. Мірон». Праз пайгадзіны сцяг зънялі супрацоўнікі Першамайскага РУУС.

Таяніцае зьбіцьцё

Сябра КХП-БНФ **Ян Дзяржакаўцаў** паведаміў, што ўвечары 29 каstryчніка ягонага 18-гадовага сына зьблід двое невядомых. Сп. Дзяржакаўцаў мяркуе, што напад на сына маглі зрабіць тыя, хто ў жніўні гэтага году даслаў яму ліст з пагрозамі ад імя Віцебскай філіі незэрэгістраванай арганізацыі **RHE**.

30 каstryчніка

Арыштавалі ўёткі

Активіст Партыі БНФ **Вацлаў Арэшка** быў затрыманы і адвезены ў РУУС Цэнтральнага раёну з ўёткамі пра «Сацыяльны марш». Сп. Арэшку адпусцілі, пакінуўшы ўёткі ў пастарунку для экспертызы.

Аштрафавалі за Дзяды

Ля Віцебску міліцыянты затрымалі 25 удзельнікаў ушанаваньня памяці продкаў. Імпрэза праходзіла з ініцыятывы КХП-БНФ на ўзълескую калія вёскі Паляя. У часе акцыі быў усталяваны мэмарыяльны крыж, прысутныя прасыпвалі гімн «Магутны Божа». Міліцыянты на чале з маёрам **Аляксандрам Ліленкам** кваліфікалі акцыю як «нексанцыянаваны мітынг». Усіх прысутных на аўтобусе, якім яны прыехалі ў Паляя, міліцыянты змусілі паехаць у РУУС Віцебскага раёну.

Пазней суд Віцебскага раёну прызнаў **Бары-**

са Хамайду, Яна Талпыгу, Сяргея Белязеку, Зымітра Якаўлева і Сяргея Каваленку за арганізатараў акцыі. З. Якаўлеў быў пакараны штрафам на 1 б. (31 тыс. руб.), астатнія атрымалі па 20 б. (620 тыс. руб.). Прысуд вынесла суддзя **Алена Церахава**.

31 каstryчніка

Фінькевіча азнаёмілі з новым абвінавачваньнем

Артуру Фінькевічу афіцыйна прад'явілі новае абвінавачванье. Съледчы **Аляксандар Лескавец** у прысутнасці адвакаткі абвесьціў, што съледчыя дзеяньні скончаны і ёсьць доказы віны. Маладафронтцу вінаваць у парушэнні арт. 415 КК РБ «Адмова ад адбывання пакарання ў выглядзе абмежавання волі». Галітвізьню пагражжае пазабуйенне волі тэрмінам ад 6 месіцаў да 3 гадоў з адбываннем пакарання ў калёніі агульнага рэжыму. Вясной 2006 г. А. Фінькевіча пакаралі 2 гадамі «хмімі» за палітычныя графіцы. Выйсці на волю хлопец мусіў ужо праз месяц.

Тацяна Клімава ня мае вестак

Жонка палітвінні **Андрэя Клімава Тацяна** заявіла журналістам, што апошні тýдзень яна ня можа атрымаць лістоту ад мужа і ня ведае, ці даходзяць яе пасланы. У Мазырскай калёніі ёй паведамілі, што Клімáу амаль штодня накіроўвае лісты дамоў, але дзiйным чынам яны да яе не трапляюць. Два тýдні таму Клімáу напісаў жонцы літаральна наступнае: «Я трапіў у пекла. Мне застаецца дажыць да панядзелка, каб убачыць пекла ва ўсей яго веліні». Нагадаем, што А.Клімáу быў асуджаны да 2 гадоў зняволення за артыкул у інтэрнэце, у якім бэсцію А. Лукашэнку кепскім словамі.

Скрапі крыж

Старшыня Гарадоцкай раёнай арганізацыі Партыі БНФ **Леанід Аўтухоў** паведаміў, што

невядомы скралі мэмарыяльны крыж, зроблены і ўсталяваны ім на ўласныя сродкі ў памяць загінульых на Гарадоцкім ўдзельнікаў антыбальшавіцкага паўстання 1918 г. Сп. Аўтухоў зъяўніўся з заявой у міліцыю. Паводле ягоных словаў, начальнік РУУС спачатку адмаяўляўся прымаць заяву і нават пагражжаў аштрафаваць Л. Аўтухова «за самавольнае ўстанаўленне крыжа». Заяву прынялі толькі тады, калі актыўіст паабязаў паскардзіцца ў прокуратуру.

I лістапада

ТБШ папярэдзілі

Міністэрства юстыцыі вынесла пісмовую папярэджаньне ГА «Таварыства беларускай школы». Падставай стала правядзенне выставы ў памяшканні гарадзенскай структуры ТБШ, прысьвячанай дзеянасці незэрэгістраванай арганізацыі «Малады фронт». Паводле Міністру, такім чынам «ТБШ» спрыяле дзеянасці забароненай арганізацыі.

Затрыманыі перад «Сацыяльным маршам»

Аднаго з затрыманіяў «Сацыяльнага маршу», на месцы старшыні «Маладых дэмакрататаў» **Міхаіла Пашкевіча** затрымалі ў мэтро, калі той разам са сваім сябрам **Зымітром Кавалігіным** распайсоджваў агітацыйны матэрыял да акцыі 4 лістапада. Пасля затрымання іх адвезлі ў РУУС мэтрапалітэн. (На фота: **М.Пашкевіч** (першы) падчас прэс-канфэрэнцыі напярэдадні «Сацыяльнага маршу»).

На станцыі мэтро «Трактарны завод» былі затрыманы **Сяргак Клюёў** і **Мікола Сяргеенка**. Яны раздавалі інфармацыйны матэрыял да «Маршу». Усіх затрыманых абвінавацілі ў парушэнні арт. 23.34 АК «Парушэнне парадку правядзення масавых акцый».

СП

Антыкамуністычны форум у дзень камуністычнага зълёту

Правыя палітыкі разыгryваюць антыкамуністычную карту, ставяць пад сумнёў адзінства Дэмакратычных сілаў.

У суботу ў Менску прайшоў антыкамуністычны форум «У будучыню без камунізму». Управа Партыі БНФ, канечне, не палац культуры МАЗ, дзе арганізатарам было адмоўлена ў памяшканы, але і тут зь лёгкасцю зъмесьцілася каля сотні антыкамуністаў, сярод іх Севярынец і Лябедзька.

Перад пачаткам грава музыка з «Народнага альбому» і песні Сокалава-Воюша. Над сцэнай вісела эмблема форума, на якой чалавечак выкідаў у съметніцу герб зь серпам і молатам. Дэлегатам раздавалі ўлёткі з парапітальным аналізам нацызму і сталінізму. Адзін з найболыш антыкамуністычна настроенных удзельнікаў мерапрыемства выслаў дарогу ў галоўную залю съвежым нумарам левай газеты «Товариш».

Праца форуму пачалася з выканання гімну «Магутны Божа», а таксама аўдызапісам колішняга выступу Васіля Быкава пра ахвяраў камуністычнага рэжыму.

Першым прамаўляць на форуме пачаў намеснік старшыні Партыі БНФ Алесь Міхалевіч. «У гэты самы момант у гатэлі «Беларусь» пачынаецца камуністычны зъезд, які ладзіць беларуская ўлада. Таму сымбалічна, што свой зъезд мы таксама ладзім у гэты дзень. Каля 1,5 мільёнаў беларусаў сталі ахвярамі камуністычных злачынстваў — сталінскія рэпрэсіі, Вялікая айчынная вайна, Чарнобыль, Аўганістан. Сёньня камуністычнай ідэалёгіі пануе ў самых адсталых краінах съвету, мы ня хочам далучыцца да іхняга съпісу. Камунізм мае крывавае мінулае, шэрае сучаснае і ня мае будучыні», — сказаў А.Міхалевіч.

Яшчэ адзін арганізатор форуму Павал Севярынец зазначыў: «Сёньня камуністы могуць зьбірацца разам у Менску толькі з той мэтай, каб пакаяцца, але пакаяннія мы ад іх дакладна не дачакаемся. Мы ведаєм, што іхны зъезд праходзіць пры зачыненых для незалежнай прэсы дэзвярах. Яны сабраліся ў Менску, як амаль сто гадоў

Андрэй Грычкоў

таму ў доміку ля Сьвіслачы, каб зноў вярнуцца сюды. Мне згадваецца гісторыя з Эвангельля ад Мацьвея, калі злы дух выйшаў з чалавека. Троху паблукаваўшы па съвеце, ён вырашыў вярнуцца ў цела, узяўшы з сабой яшчэ семярых духаў нават больш страшных за яго. Мы ня можам сёняня гэтага дапусціць».

Але найболыш прысутных кранула гісторыя пастара Эрнэста Сабілы, які некалі прайшоў праз сталінскія лягеры.

«У лягеры я валіў дрэвы, гэта была праца для самых маладых і выносьлівых. Але нават зь іх ня ўсе вытрымлівалі гэтыя зыдзекі. Шмат хто клаў на

Лукашэнка: **Дзяякуючы Вялікаму Кастрычніку мы набылі незалежную дзяржаву**

Пра гэта піша А.Лукашэнка ў сваім звароце з нагоды 7 лістапада.
«Рэвалюцыя далучыла мільёны людзей да працэсу пабудовы новага грамадзства, не на словах, а на справе свободнага ад эксплуатацыі, нацыянальнага прыгнёту і нароўнасьці», — мяркуе ён.

Лідар ПКБ Сяргей Калякін у часе ўскладання кветак да помніка Леніну на 7 лістапада

«У сёньняшняй Беларусі вельмі падобная ситуацыя да 1917 году. Узрастает пратэстны настрой, а краінай кіруе толькі адзін чалавек. Вялікі Кастрычнік меў съветльяя мэты, якія, на жаль, не былі дасягнутыя да канца ў СССР. Калі б не было той рэвалюцыі, то не было б БНР і БССР, не было б сёньняшняй Беларусі, таму мы мусім помніць гэты дзень. Быць сапраўдным камуністам не было лёгка ніколі, а сёньня рабіць гэта шматкроць цяжэй. Цягам году амаль да кожнага сябра нашай партыі прыйшлі з КДБ, міліцыі і праکуратуры, каб даведацца пра іхнюю дзейнасць. Нягледзячы ні на што, я веру ў перамогу справядлівасці».

ЗП

пень руку і адсякаў яе, каб не працаўца», — расказваў Э.Сабіла.

Гісторык Ігар Кузняцоў прашанаваў пакінучу дзень 7 лістапада чырвоным днём у календары. «Чырвоным, бо палітыкі крывей соцені ні ў чым не павінных ахвяраў. Нават сёньня 2/3 апазыцыйных палітыкаў — гэта былія камуністы. У нас дзьве камуністычныя партыі КПБ і ПКБ. Адна кажа, што пасля 1917 году ў нас было ўсё добра, другія — добра, але зь некаторымі памылкамі. Ніводзін зь сёньняшніх камуністаў не папрасіў прабачэнні за тия злачынствы».

На форуме прысутнічалі госьці з Украіны, Расеі, таксама прыйшоў часовы павераны Чэскай Рэспублікі Ўладзімер Румл.

Быў сярод гасцей форума і лідар АГП Анатоль Лябедзька, які сказаў, што ягоная першая перадвыбарчая праграма на дэпутацтва ў Вярхоўны Савет была цалкам напісаная на антыкамуністычных прынцыпах. Яшчэ Лябедзька заклікаў правесыці міжнародны tryбунал над лукашызмам.

Напрыканцы форума яго ўдзельнікі была прынятая рэзалюцыя «У будучыні без камунізму».

**Зыміцер
Панкавец**

Футбол 1982 году

Піша Віталь Тарас.

Дваццаць пяць гадоў — дастатковы тэрмін, каб асэнаваць нейкую зъяву альбо падзею. Альбо, надварат, забыцца на яе. Нездарма німецкі філёзаф Шпэнглер адразу пасыля Першай усясьветнай вайны прадказваў, што хутка ў Эўропе зноў будзе вайна — бо за дваццаць гадоў вырасце новае пакаленіне, якое жахаў напярэдняй бойні на зъведала. (Пазней гэтую цытату выкарыстае ў сваім знакамітым фільме «Звычайны фашизм» Міхаіл Ром.)

За чвэрць стагодзьдзя любая падзея робіцца гісторыяй. Дваццаць пяць гадоў таму памёр Леанід Брэжнэў. Ці ёсьць сэнс пра гэта згадваць, калі адносна нідаўна «ўсё прагрэсіўнае чалавечтва» адзначыла 100-годзьдзе з дня ягонага нараджэння? Але думаю, варта гаварыць сέньня не пра Брэжнэва і не пра «Эпоху застою», а пра яе заканчэнніе.

Дзень міліцыі

Пра тое, што здарылася нешта надзвычайнае і пагрозыўвае, датуль нечуванае ў жыцці краіны, хоць і даволі чаканае, савецкія людзі здагадаліся яшчэ да таго, як з экранаў тэлевізараў і з радыёпрымачоў пачала гучыць клясычная музыка. Раптам з праграмаў тэлеперадач была знятая трансляцыя сіяточнага канцэрту, прысвячанага Дню савецкай міліцыі. Калі б гэта быў канцэрт з нагоды дня чыгуначнікаў ці дня танкістаў, ніхто б не надаў гэтаму значэння. Але канцэрт майстроў мастацтваў 10 лістапада на быў звычайнай імпрэзай. Найлепшыя майстры тагачаснай савецкай эстрады прысвячалі міліцыянтам найлепшыя свае творы і выступы, прычым рабілі гэта з поўнай душэўнай аддачай. Бо ўся мастицкая эліта тады толькі пачынала сядзіць ва ўласны аўтамабіль, і ёй хацелася быць у добрых стасунках з супрацоўнікамі ДАІ. Ну, і ня толькі ДАІ, зразумела. У канцэртрах для міліцыі не лічылі для сябе ганебным брацьці удзел ні Мая Плісецкай, ні «Песняры», ні зоркі меншага рангу. Міліцыя плаціла ўдзячнисцю. Толькі на іх «прафэсійным» сіянецце дазвалялася

выступаць з вострымі, амаль што антысавецкімі скетчамі гумарыстам, якія тады толькі пачыналі — Жванецкаму ды Хазанаву. Нічога падобнага, зразумела, нельга было сабе ўяўіць падчас урадавага канцэрту з нагоды 7 лістапада, дзе галоўным ударным нумарам была якай-небудзь канцата «Ленін — заўжды жывы».

Часам некалькі чалавек могуць зрабіць больш, чым робяць цэлыя дзяржаўныя інстытуцыі.
.....

Каб пазбавіць доўгачаканага сіяяния савецкага гледача, які рыхтаваўся расслабіцца ля тэлевізара напярэдадні новага працоўнага тыдня, — на гэта павінны быць важкія прычыны.

Натуральная, членай Палітбюро хавалі і да гэтага. Касыгін, Суслаў, Усьцінаў. Пахаваныні членай Палітбюро ўспрымалася ўжо як звыклы крамлёўскі рытуал. Адным толькі ён надакучыў людзям — у жалобныя дні нельга было ні нармальную перадачу па тэлевізоры паглядзець, ні ў кіно схадзіць, а пра музыку ўжо й казаць няма чаго. І ўсё ж, съмерць выпэйшага кіраўніка савецкага арэапагу, хоць яе ніяк нельга было называць нечаканай, была чымсьці сцрэльна новым і таму нязвыклым для грамадзтва.

Перш за ўсё, у самім факце съмерці генсека было нешта ненармальнае і няправільнае — бо яна была незаплянаваная і несанкцыянованая. А тое, што над выпэйшым кіраўніцтвам краіны ёсьць яшчэ нешта выпэйшое — пра гэта і падумаць было страшна. Гэта быў факт найвялікшай крамолы, бо ён не залежаў ад рагшэнняў Палітбюро, праграмы партыі і неабходнасці даваць адпор амэрыканскаму імпэрыялізму. Вось яшчэ чаму съмерць Брэжнэва спрабавалі схаваць ад народу. Народ, праўда, асабліва не перажывав і сылёзаў на ліў.

Сон у руку

Але ж начальнства сярэдняга й дробнага рангу было ўсур'ёз напалоханае маючымі адбыцца зменамі на самым версе і ўжо ня так упэўнена сябе паводзіла з падначаленымі. Памятаю, мой шэф, які марыў мяне звольніць з тэлебачання і наагул зьвесці са сьвету, у дзень пахаваньня не рабіў мне заўвагаў (чаго не было ніколі раней) і толькі сьвідраваў мяне ўвесць дзень з адлегласці лютым позіркам, ня маючи на той момант цьвёрдай упэўненасці, што ён застанецца ў фаворы ў свайго начальнства й зможа па-ранейшаму круціць з падначаленых вяроўкі. Пры Андропаве і Чарненку ён яшчэ больш расправіў свае ідэйна-прапагандыстычкі крылы, пры Гарбачову даволі хутка сышоў на другі плян, пры Шушкевічу ўвогуле кудысьці зьнік. А вось пры Лукашэнку, асабліва ў апошнія гады, зноў акрыяў, заняўшыся сваім улубёным заняткам — апіданнем вялікага савецкага мінулага на суконнай савецкай мове.

У такіх, як я, у тыя жалобныя дні настрой міжволі палепшаў — неяк сама сабой прыходзіла ў галаву думка, што цяпер жа, мусіць, усё будзе інакш. Прыйдуць нейкія новыя людзі, у якіх у галавах будзе меней савецкага ідэятызму і начотніцтва, пачнеца той самы навукова-тэхнічны прагрэс, пра які гаварыў на апошнім з'езьдзе КПСС Брэжнэў, пачнеца разбрэзаныне, вернеца «разрадка напружанаасці», дзякуючы якой спачатку ў халадзільніках у начальнства, а потым і ў многіх савецкіх грамадзінаў з'явілася ідэялігічна немагчымая датуль амэрыканская пэспі-кола. (Да чароўнай кока-колы ўсё яшчэ было далёка.)

Толькі праз шмат гадоў стане зразумела: калі на чале дзяржавы стаіць стары хворы маразматык — гэта ня так страшна, чым калі ёй кіруе дыктатар, поўны сілаў і энэргіі.

Тады, аднак, нас яшчэ чакала наперадзе размышчэніне ракетаў сярэдняга радыусу ў Беларусі ў адказ на амэрыканскія «Пэршынгі» ў Эўропе, мітынгі ў падтрымку нікарагуанскаага народу ў ягонай барацьбе супраць «контрас», кампанія барацьбы за дысліпінну з адлюдліваныем людзей у лазнях і кінатэатрах у працоўны час, новыя дзяржаўныя пахаваныні, ударныя вахты, камуністычныя суботнікі й

камэнтары

розная іншая нудота ды брыдота. Усё гэта было настолькі звыклым для савецкай рэчаіснасці, што надыход гэтага «новага» ніколькі не зьдзіўляў і не расчароўваў. Пры Брэжневу не было чым ачароўваша. Хіба што варанай кілбасой з паперы.

Але нічога падобнага да крушэння камунізму й развалу СССР ніхто з маіх аднагодкаў, а тым больш — з пакаленія бацькоў не чакаў і не прадбачыў, нават у сваіх снах. Хаця... Можа быць, дарэчы будзе прыгадаць тут адзін мой дауні сон, калі Брэжнэў яшчэ быў жывы. Складаўся той сон як бы зь дзявою частак, альбо сэрыяў. У першай «сэрыі» я няясна бачыў плошчу Леніна ў Менску, запойненую съяточна апранутым шумлівымі натоўпамі. У архітэктурным абліччы плошчы, аднак, чагосці яўна бракавала. Прыгледзеўшыся, я зразумеў (у сыне), што на ёй няма помніка правадыру. Наступнай начы мне прысынілася тая ж плошча — толькі ўжо амаль пустая. А на месцы помніка Леніну стаяў танк Т-34 — той самы, што стаіць ля Дому афіцэраў.

7:0

Не хачу сказаць, што мне такім чынам прымроўся далёкі жнівень 91-га. У Менску ваеннага становішча не было ніводнага дня. Ленін жа, як і танк, стаяць на сваіх ранейшых месцах. І плошча засталася тая ж самая. Звонку, быццам бы, плошча Незалежнасці, а ўнутры, у падземцы — усё тая ж «плошча Леніна».

І камуністы розных краінаў съвету зьяжджаюцца ў Менск і ўскладаюць кветкі да помніка правадыру ўсясьветнага пралетарыяту. Толькі расейскія камуністы паводзяць сябе ціха-циха. Бо ў іх у Рәсей зноў адраджаеца аднапартыйная систэма, але партыя ўлады называеца ўжо не КПСС. І не КПРФ.

А ў Менску фігурыны рабочых і калгасынікаў па-ранейшаму ўпрыгожваюць Палац прафсаюзаў — архітэктурны шэдэўр сталінскага рэнэансу на Каstryчніцкай плошчы. І помнікі Дзяржынскуму множацца год ад года па ўсёй Беларусі, бы тыя клоны.

І помнік Сталіну съцеражэ пад Заслаўем старую маладэчанскую дарогу.

Хаця, стоп! Яго ж пры Брэжневу не было. І плошча пры ім называлася —

Цэнтральная.

Дык што, выходзіць, усе гэтыя 25 гадоў мы рухаліся назад, а не наперад? А як жа незалежная Беларусь? Хаця дзяржаўная прэса па-ранейшаму піша: «на палетках рэспублікі» альбо «рэспубліканскія спаборніцтвы», а ў СМІ дамінует расейская мова, як за часам Хрушчова.

А з усіх відаў спорту для нас па-ранейшаму важнейшым застаецца хакей.

Між іншага, той лістапад 1982-га трывала звязаўся ў памяці зь яшчэ адной — вельмі прыемнай — падзеяй. Тады менскія «Дынама» першы й апошні раз заваявала залатыя мэдалі футбольнага чэмпіянату СССР. Разгром маскоўскага «Дынама» (7:0 на выездзе!) і фантастычная перамога над «Спартаком» (4:3) у апошнім матчы прынеслі беларусам чэмпіёнства. Для Беларусі гэта стала сапраўдным нацыянальным съятам. З гледзішча афіцыйнай савецкай ідэалёгіі тая радасць была амаль непрыстойнай. Толькі-толькі савецкі народ «панёс цяжкую непапраўную страту», а тут... Людзі як бы скідалі зь сябе путы старых стэрэатыпаў, савецкі

правінцыялізм: «Дзе нашаму цяляці ваўка зъесці?»

Трэнэр Эдуард Малафеев у казаў тады нешта пра «шчыры футбол». Мабыць, гэта была проста гучная фраза, пазбуйленая сэнсу. Насамроч, стратэгія была такая: забіць больш, чым забіваюць табе. Але дынамаўцы паказвалі футбол высокай клясы. Што выраблялі на полі Алейнікаў, Гоцманаў, Зыгмантовіч! Выявілася, што беларусы ўмеюць і любяць гуляць у футбол, прычым у прыгожы футбол. Што яны ўмеюць і перамагаць — таксама, як да іх «Дынама» Кіеў, «Дынама» Тбілісі... Даўно німа тae менскія каманды, німа ўсесаюзнага чэмпіянату. Дый ня трэба пра гэта шкадаваць. Не пра тое размова.

Часам некалькі чалавек (асабліва, калі яны — каманда) могуць зрабіць больш, чым робяць цэлыя дзяржаўныя інстытуцыі. Яны могуць запаліць у людзяў агенчыцкі надзеі.

Апошнія 25 гадоў нам не ставала перамог, удачы, пачуцця ўпэўненасці ў сабе. Можа, за гэты час вырасла новае пакаленіне, якое ня ведае, што такое пэсымізм і безнадзеянасць?

1982год. Справа — абаронца менскага «Дынама» Юры Курненін.

Затрымалі ўдзельнікаў сьвяткаваньня Хэлоўіну

Моладзь пасадзілі на суткі за маскарадныя касыцюмы.

31 кастрычніка а 19-й наведнікі сталічнага ЦУМу маглі назіраць дзіўнае відовішча: праста ля аддзелу канцтавараў гурма моладзі апранала маскарадныя касыцюмы. Праўда, досьць спэцыфічныя: вампіраў, зомбі і муміяў. Гэтая кампанія ўжо ня першы год віншуе менчукоў з Хэлоўінам, і з ЦУМу мусіў сёлета пачаца маскарад. Для грыму ў канцтаварах былі набытыя фарбы, а «мумій» дасцталі заранёу прынесенныя бінты.

«Зомбі» намалявалі «вампірам» зубы, а «мумій» абматаліся бінтамі і густа ўкрывалі іх «крыбавымі» плямамі. Вясёлая кампанія зьбіралася выходзіць на вуліцу, калі ў ЦУМ зайшлі міліцыянты. Удзельнікамі сьвяткаваньня паведамілі, што яны «нагадваюць злачынцаў». Міліцыя затрымала чатыры «мумій»: Юрася Шаліна, Андрэя Кіма, Валянціна Сакалоўскага, Тацяну Лашкарову.

Іх адвезьлі ў Савецкі РУУС, склалі пратаколы за дробнае хулаганства: «у ЦУМе размотвалі бінты, перамазаныя чырвонай фарбай, і раскладалі іх на прылавак, на заўгарі прадаўгоу не рэагавалі». Затрыманыя аспречвалі пратаколы. Паводле іхных словаў, прадаўцы ЦУМу далі ім дазвол рыхтавацца да маскараду. Усе затрыманыя напісалі скаргі на імя начальніка РУУСу Сяргея Бясьсъмертнага на неправамерныя дзеяньні міліцыі.

Настрой усё яшчэ быў сьвяточны.

Хэлоўін

свята, якое паходзіць ад старожытнага паганскага кельцкага абраду. Яго адзначаюць 31 кастрычніка. Наўбольш папулярнае яно ў Ірландыі і ЗША, адтоль разышлося па сьвеце. Колісь лічылася, што ў гэту ноч можна вызваліць людзкія душы зь целаў чорных катоў, соваў і кажаноў. Цяпер Хэлоўін сьвяткуецца як вясёлае дзіцяче свята, калі людзі пераапранаюцца ў пачвараў і страшыдлаў. У ЗША дзеці ў масках на гэты вечар абыходзяць дамы, зьбіраючы слодычы як «адкупное».

Яраслаў Сычэвік

Хлопцы жартавалі: «Летась апрануліся як зомбі — і нас не чапалі. А сёлата апрануліся муміямі — і ўсіх арыштавалі. Быць зомбі спакайней!». У РУУСе затрыманыя сядзелі ўсё яшчэ абматаныя маскараднымі бінтамі й абмяркоўвалі пляны на сьвяточную ноч. Міліцыянты, якія заходзілі ў аддзяленьне, съмяяліся і вадзілі адзін аднаго паглядзець на «монстраў». І так, відаць, іх упадабалі, што пакінулі сядзець у РУУСе на ноч.

На наступны дзень адбыўся суд над удзельнікамі сьвяткаваньня. Зранку іх прывезлі да будынку суду Савецкага раёну і трымалі ў машыне некалькі гадзінай. Пасля таго, як судзьдзя запатрабавала ад міліцыянтаў перарабіць пратаколы, машина з затрыманымі зноў паехала ў РУУС. Як высыветлілася, міліцыянты ў пратаколах не ўказалі съведак «правапрушэння».

Пры канцы дня затрыманых прывезьлі ў суд, дзе яны падалі хадайніцтвы аб прадстаўленні ім адваката. Судзьдзя задаволіла хадайніцтвы, наступнае паседжаньне было назначанае на 2 лістапада. Затрыманым выдалі пазовы й адпусцілі. Аднак, на выхадзе з суду іх затрымалі ў другі раз. Як казалі міліцыянты, яны

выконвалі загад намесніка кірауніка міліцыі Савецкага раёну Ўладзімера Сацюка. Сацюк прыняў рашэнне пэравезьці ўсіх затрыманых на Акрэсціна, бо «ня ўпэўнены ў tym, што яны зьявяцца паводле пазову».

Ноч усіх сьвятых скончылася для затрыманых 2 лістапада адміністрацыйным арыштам. Тацяне Лашкаровай судзьдзя Савецкага раёну сталіцы Людміла Савасцян прысудзіла пяць сутак адміністрацыйнага арышту. Юрасю Шаліну — сем сутак. «Я не чакаў, што мяне пасадзяць за маскарадны строй», — сказаў хлопец. Андрэя Кіма судзьдзя Аксана Ралява асуздзіла на сем сутак арышту. Кім абвесціці галадоўку. Валянціну Сакалоўскуму тая ж судзьдзя дала дзесяць сутак арышту.

Паказаныні пратаколаў не пацвярджаюцца паказанынімі съведак: ні супрацоўнікамі ЦУМу, якія бачылі падрыхтоўку да сьвяткаваньня, ні сябрамі затрыманых, ні нават паказанынімі міліцыянтаў, што працавалі затрыманыне, зазначае адвакат затрыманых Сьвятлану Гарбаток. «Тут мы бачым хутчэй спробу суду выправіць памылку міліцыянтаў, якія перастараліся, чым пакараньне за хулаганства».

Яраслаў Сычэвік

Дзякую

Аляксандру Я. зь Нясвіскага гараду.

Валянціне М. з Гомеля.

Іне С. з Барысава.

С.К., Аляксандру Ф., Кірылу М., Ш., Тэрэсе Р., Міхайлу К., Тацяне Р., А.Б., Віталю С., Марыі А., Натальлі З., А.Р., Святлане В., Леаніду Г., Аляксандру К., А.В. зь Менску.

Заклікаем чытачоў, якія атрымліваюць газэту, але яшчэ не прыслалі дамовы, зрабіць гэта як найскарэй. З пытанынімі пра дамовы, аплату і дастаўку звяртайцесь праз тэл.: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32, (029) 618-54-84.

зъбяры «Кнігарню «Наша Ніва»

Наталка Бабіна. Крыўі не павідна быць відна.

Вясна народу:
Эсэстыка 1991—2007

ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ

ПВУП "Суродзічы", УНП 190 786 828
МГД ААТ "Белінвестбанк", вул. Калектарная, 11, Менск, код 764

Рахунак ат-
рымальніка **3012 206 280 014**

Асабовы
рахунак

(прозвішча, імя, імя па бацьку, адрес)

Від аплаты			Дата	Сума
За газэту "Наша Ніва"				
Агулам				

Касір

ПВУП "Суродзічы", УНП 190 786 828
МГД ААТ "Белінвестбанк", вул. Калектарная, 11, Менск, код 764

Рахунак ат-
рымальніка **3012 206 280 014**

Асабовы
рахунак

(прозвішча, імя, імя па бацьку, адрес)

Від аплаты			Дата	Сума
За газэту "Наша Ніва"				
Агулам				

КВІТАНЦІЯ

Касір

М.П.

Каб ШТОТЫДЗЕНЬ атрымліваць газету,

дасылайце адрасы і грошы за газету. Кошт на месяц — 8 тыс. рублёў.

1) Просім усіх ахвотных чытаць газету паведамляць у Рэдакцыю свае адрасы і тэлефоны. Гэта можна зрабіць праз: тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32 (МТС), (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@nn.by, паштовы адрас: а/c 537, 220050 Менск.

2) Просім у блянку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу дакладна і разборліва назначаць адрас, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'езду. Па пытаньнях атрыманыя газэты пытайцца Рамана.

Змагары са склеромай

Народ павінен ведаць сваіх герояў. Мне як былому мэдыку крываўда за былых калегаў. Няхай хоць бы ў юбілеі адзначалі на нейкай эфэмэрэце «чуткое внимание» служкаў мэдыцыны, а іхны реальны ўнёсак у паліпшэнне здароўя народу. А за гэта народ ім заўсёды ўздзячы і не забывае. Прыкладам таму — дзеянасць лекара Станіслава Нарубата на Браслаўшчыне, якому тутэйшы жыхары за свае гроши пастаўілі абэліск. І хаты паслья съмерці гэтага лекара праішло больш за 80 гадоў, браслаўчане добрым словам памінаюць яго і сёньня.

Прапаную нататку пра двух прафэсараў—оталалярынголягагу, у якіх сёлета былі юбілеі і якім беларусы абавязаны значным паліпшэннем сваіго здароўя.

А што такое склерома? Калі сёньня пра гэту спытаць мінакоў на вуліцы, можа, адзін з сотні адкажа. А гэта хвароба ў першай палове ХХ ст. лічвасяла нацыянальной хваробай беларусаў (як для ангельцаў — бранхіт). У той час сярод кожнай тысячы жыхароў на тэрыторыі Беларусі было некалькі хворых склеромай.

Склерома належыць да эндэмічных (ад грэцкага «эндэмас» — мясцовы, уласцівы гэтай мясцовасці) хваробаў. Хварюць на яе ў значнай большасці жыхары вёсак у забалочанай мясцовасці. У хворых на склерому, акрамя агульных прыкметаў хваробы (слабасць, стомленасць, санлівасць, парушэнні апэтыту), узыніаюць пухлінападобныя разрастанні тканак носа і верхніх дыхальных шляхоў. У выніку змянівчаваюцца твары хворых, парушаюцца дыханье, глытанье, зъяння—еца голас.

На гэтыя акалінасці з'явірују увагу прафэсар Саміул Бурак, калі ў 1925 г. прыехаў з Харкава ў Менск загадваць толькі што створанай катэдрай вуха, горла, носа мэдыцынскага факультetu БДУ.

С.Бурак прыклалі немалія намаганні, каб аўяднаць у досьледах склерому лекараў самых розных спэцыяльнасцяў (ад оталалярынголягага і тэрраплута до фтызыятараў і дэрматолагаў). Найбольш цесна прафэсар супрацоўнічаў з працаўнікамі Беларускага санітарна-бактэрыялягічнага інстытуту, з якімі ўдзельнічаў у экспедыцыях у склеромныя ачагі.

С.Бурак вёў і асьветніцкую работу сярод насельніцтва, даводзіў да ведама лекараў—спэцыялістаў вынікі сваёй дзеянасці. Ён выдаў манаграфіі па праблемах склерому, у якіх былі выкладзеныя найбольш поўныя съведчанні на той час пра гэту хваробу, выпусціў некалькі навукова-папулярных брашураў для насельніцтва, а таксама першы фундаментальны даведнік «Хваробы вуха»,

носа і горла» (усе на беларускай мове).

Прадаўжальнікам справы С.Бурака, пераемнікам ягонай катэдры стала Мікалай Кніга, які паслья заканчэння вучобы на мэдфаку БДУ ў 1929 г. ужо ў 1940 г. апублікаў першыя вынікі лячэння склеромы. Ён адным зь першых у СССР скарыстаў стрептаміцын для лячэння гэтай хваробы.

Пры канцы XX ст. у Беларусі на працягу году рэгістраваліся ўжо адзінкавыя выпадкі захворвання склеромай.

Плённанасць намаганьняў прафэсара С.Бурака і М.Кнігі і іхных супрацоўнікаў паспрыялі праведзеная ў тия часы мэліярацыя і іншыя сацыяльна-побытавыя змены ў жыцці беларусаў. Але толькі паспрыялі, ня больш. Менавіта дзяячы стараннанасці гэтых мэдыкаў мы атрымалі магчымасць забыць на такую хваробу.

Генадзь Шэршань, Менск

Могілкі ў Пятроўшчыне
Рана ці позна з'яўляеца ў чалавека жаданьне ціхім восеньскім днём паблукать па старадаўніх кладах. Атрымачь колькі ўроку гісторыі, скласцы для сябе рамантичную гісторыю, дээзктыў альбо нават трымыценік.

Не пераадолеў такога жаданьня і я, калі праходзіў паўз былья вяскоўяя могілкі ў Пятроўшчыне, цяпер ужо часткі мэгаполісу, што паглынае наваколінія паселішча.

Найбольш даўня пахаваныні адносяцца да 1900 г. Пасярэдзіне старой часткі могілак пагорак — відаць, усё, што засталося ад капліцы. Аб часынні валум 10-х — 20-х гадоў, выліўся ў цэмэнту помнік 30-х, звараны з металічных трубаў крэйкі 50-х, каменнай крошка 70-х — 80-х, мармур і граніт пачатку ХХI ст.

Мурашки, Якутовічы, Жыгалкі, Козельцы, Красыніцкі...

Вось помнік бацьку і сыну — Констанціну Фёдаравічу (1900—1945) і

Канстанціну Канстанцінавічу (1924—1943) Мурашкам. Надпіс «Загінулі на фронце». Ні ў 1945, ні ў 1943 фронт пад Менскам не стаяў, таму, відаць, пахаваныя нашыя хлопцы там, дзе напаткала іх съмерць, а на Радзіме, паставлены помнік, каб было куды прыйсці родным.

Побач на помніку лічбы: 1932—20.07.1944. Ад чаго знайшоў сваю съмерць падлетак за дзень да вызвалення Менску? Ад савецкай бомбы, ад кулі разьюшанага ўцекамі акупанта, а мо ад хваробы, праз тое, што не было нікіх лекаў?

Ала Пятроўна Трафімава (7.10.1941—17.05.1944) з двух з паловай гадоў сваіх жыццяў ніводнага дня ні пражыла пад савецкай уладай. А вось Параша Юстынаўна Мурашка (1807—1902) за сваё жыццё пад якім толькі ўладамі не

жыла, нават напалеонаўскіх жаўнероў бачыла.

Вось спачывае «Ўладзімер Іліновіч 30 год Х. 1938. Памяць ад Ламаносава». Што здарылася з трыццацігадовым мужчынам у сумнавядомым 1938-м? Чаму ніхто з родных не паставіў яму помніка, а толькі сябра Ламаносаў? А то й ня сябры зусім.

А якая трагедыя хаваеца за гэтым помнікам, па ўсім відаць, першай чвэрці ХХ ст., на якім пазначана: «Забітыя Кацярына год 40 і сын Уладзімер год 19 Мурашка».

Колькі архіўных записаў трэба пепрагартаць, каб дазвацца, што за імі хаваеца за першымі ацалельмі літарамі «Пар...», а тут на помніку бачым — Пар... Казлоўскі.

Не мінайце ж, калі сустрэнуцца на шляху, старадаўніх могілак. Паблукайце па іх, каб узрушыць душу, зьдзірваленую ад будзённых дробяз.

Вячка Васілёнак, Менск

Кірмаш вышэйшых навучальных установаў Нямеччыны

9—10 лістапада 2007 г. у Кіеве адбудзеца інфармацыйна-прэзэнтацыйны кірмаш вышэйшых навучальных установаў Нямеччыны. Акрамя магчымасці сустрэцца з прадстаўнікамі ВНУ Нямеччыны калі выставачных стэндаў, удзельнікі атрымалі магчымасць падрабязна даведацца пра прафесійныя і навучаныя ў Нямеччыне. Прафэсары і навукоўцы, кіраўнікі аддзелаў працы з замежнымі студэнтамі ВНУ Нямеччыны распавядзяць пра міжнародныя, нямецкіе і англомоўныя навучальныя праграмы. Падрабязная інфармація: <http://svetlahorsk.belarda.org/info/abviestki>

Канфэрэнцыя «Масты свабоднай інфармацыі»

4 снежня 2007 г. у г. Луцку (Украіна) адбудзеца канфэрэнцыя «Масты свабоднай інфармацыі» (Free Media Bridges). Арганізатор канфэрэнцыі — цэнтар «Наша справа» — запрашае да ўдзелу ў ёй студэнтаў, моладзь, прадстаўнікоў недзяржаўных арганізацый і ўсіх зацікаўленых асобаў. Удзельнікі канфэрэнцыі — прадстаўнікі арганізацый з Беларусі, Нямеччыны, Польшчы, Украіны і Францыі — засяродзіца на трох асноўных тэмах: праграма «Моладзь у дзеяньні», далучэнне моладзі да мэдія-праектаў, праграмы палітычнай асьветы. Апошні дзень падачы заявак — 15 лістапада 2007 г. Падрабязная інфармація: <http://svetlahorsk.belarda.org/info/abviestki>

Vyjście znachodzim zausiody

U našaj škole adbyvusia kruhly stol na temu «Farmiravańnie nacyjanalnej kultury». Pakazucha. Rasijskamoujaja nastaučnica bielaruskaje movy vyviedla vučanicu z vieršam Brouki: voš jak u nas usio cudoúna, jakija mierapryjemstvy pravodzim, zrabili ekskursiju na «Liniju Stalina».

Ad našaha, mastackaha, addzialeńnia daručyli čытаć daktad mnie, ci nie azdzinamu na ūsiu školu, chto razmaūlaje pa-bielarusku. Ja skazau ščyra — heta nie farmiravańnie, a hibieśnie bielarskaj kultury. Mova ž vynišča jeccę. I tut ja niascipria padzialiūsia ūlasnym došviedam, jak ja navučaju dziajej. Pieršy urok. Pavatilisia, pažnajomilisia i ja kažu: «Dzieci, vy už zaúvažyli, što ja razmaūlaju tolki pa-bielarusku. Ale vy hetaj movaj nie valodacie, nia čujecie jaje ani ū siamji, ani ū škole. Tak što, jak tolki pačujecie niezrazumelaje słowa, dyk tut za spyniacje mianie i ja... na rasiejskuju movu pierkładać nia budu. Bo ū mianie taki žyciovyy pryncyp — nie vymaūlač pa-rasiejsku ani slova». Vyjście znachodzim zausiody, kalektyūna, dzieci sam dadumvajucca.

Takaja pažycja bolš spryjaje vyšejpamianionamu «farmiravanniu», čym pažycja nastaučnicy, katoraja vyvodzič krejdaj na došcy «Lubicie i šanujuce rodnuju movu», i ū hety ž moment, adviamučiāsia da vnučnia: «Пёт! Прекрати сейчас же дёргаць девочек за косички!» Bo kožnym svaim rasiejskim slovam jana kaža: «Да плеват я хотела на эту самую мову».

I jašč adzin priklad. Razdaū kaleham žmierku dziaječych prac — kieramičnyja miedalički z vyjajah Pahoni. Hetja miedalički, kažu, dzieci zrabili u pazauročny čas z maju ūlasnej formy. Ja paabiacaū addać kožnamu jahonuju pracu tolki tady, kali nazavie, što vyjálenia na miedaličku. I voš vynik u vas u rukach — naši dzieci nia viedaju elementarnaha — nacyjanalnych symbolaў. Škola zabaranieje (uśled za dziařzavaju) viedac Pahoni i biel-cyrwona-bielę ściah.

Skulptar, pedahoh Henik Łojka

• • • • • • • • • • • • • • •
«НН» з радасцю друкуе ў газэце і на сایце www.nn.by чытацкія лісты, водгукі і меркаванні. З прычыны вялікага аб’ёму попты мы ня можам пацьвярджаць атрыманыя нават лісты, водгукі і меркаванні. З прычыны вялікага аб’ёму попты мы ня можам і вяртаць неапублікованыя матэрыялы.

Рэдакцыя пакідае за сабой права рэдагаваць допісы.

Лісты мусяць быць падпісаныя, з пазнакай адресу.

Вы можаце дасылаць іх поштай, электроннай поштай ці факсам.

Наш адрес: а/с 537, 220050

Менск.

e-mail: nn@nn.by.

Факс: (017) 284-73-29

Паболей 7-х лістападаў: розных і ўсякіх!

Каляндар съяточных датаў — здаецца, адзіная пасьпяховая зброя нашай дыпляматыі на ўсходнім кірунку. Мы, прыкладам, адзначаем падзею 7 лістапада 1917-га, якія мелі месца ў далёкім горадзе, зь якім Беларусь звязвае хіба толькі тое, што там жыў і тварыў Скарына. Фэльетон Лёліка Ушкіна.

Чаму б не разьвіць посыпех: ня ўвесыці ў беларускі каляндар блок датаў, звязаных зь іншымі рознымі падзеямі ў Рассеі? Гэта б яшчэ больш спрыяла росту папулярнасці нашага рэжыму сярод Івановых і Сідаравых і адпаведна пазытыўна ўплывала на пазыцыю падчас перамоваў па цане на газ.

Заплюшчыў вочы і ўявіў сцэнку перамоваў прадстаўнікоў Газпраму і беларускага ўраду пасля адпаведных каляндарных эфформаў...

Газпрам: Такім чынам, мы гатовыя пачынаць перамовы толькі ў выпадку, калі Беларусь афіцыйна перастане съяўткаваць 20 сакавіка

— Дзень нараджэння лябрадора Коні — улюблёнага сабакі презыдэнта Путіна.

Сідорскі: Ну, мы ж ня вінныя, што вы не съяўткуце сапраўдныя народныя славянскія съяты.

Газпрам: Усё было б добра, калі б вы Дзень лябрадора не паставілі на 21-е, а Дзень Штырліца — калі Путін упершыню паглядзеў «Сямнаццаць імгнення» і вырашыў стаць члікістам — на 23-е. Народ Рассеі не пасъпявае раздупліща, як вы яго зноў дасылаеце ў запой.

Сідорскі: Гэта вашыя праблемы. Дарэчы, палата прадстаўнікоў нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь разглядае праект съяўткавання 24 сакавіка як Дзень мачышля ў сарцірах, а 26-га — як

Съята пущінскага дзюдаіста.

Газпрам: Калі ласка, пашкадуйце расейскі народ! Мы ня можам столькі піць! Колькі вам трэба за тысячу кубоў газу? Сто баксаў?

Сідорскі: Можа, вам яшчэ Тыдзень усесароднай радасці славянаў з нагоды абраныя Сочы сталіцай Алімпіяды-2012 адмяніць?

Газпрам: Дзевяноста!

Сідорскі: Ну-ну. І месячнік памяці вэтэранаў байкоту эстонскіх кансэрваў у рамках кампаніі за помнік салдату ў Таліне таксама ў дадатак?

Газпрам: Восемдзесят!!!

Сідорскі: Ладна. Дамовіліся, стартавая цана перамоваў — восемдзесят. У сакавіку съяўткуем толькі Дзень перамогі Рассеі ў гандлёвой канячына-віннай вайне з Малдовай. Толькі таму пагаджаюся, што съяўшаюся на съяточны канцэрт з нагоды Съята прыяднаныя дна Ледавітага акіяну да Рассеі. Калі б вы, расейцы, ведалі, што значыць для нас, беларусаў, гэты дзень! Съятое!

Эўрапарлямент супраць тытуну: новы наступ

Падобна, эўрапейцы хутка масава пачиначуць кідаць курыць. Наступ на згубную звычку ў Эўрасаюзе набірае абароты. Сіпляра на пачках звязліся агромністый надпісамі аб шкодзе курэння, потым — карцінкі запалохвання, потым шмат у якіх краінах забаранілі курыць у рэстарацыях і барах і нават сталі казаць аб праве працаудаўцы не прымаць на працу курцоў. А нядайна Эўрапейскі Парламент заклікаў канчатковая забараніць курэнне на працы і ў грамадzkих месцах. Адпаведны праект дакладу Старшыні Камітэту Эўрапейскага Парламенту на наўакольным асяроддзі і ахове здароўя Карла-Хайнца Флорэнца быў прыняты ў канцы лістапада на паседжанні Эўрапарлямента ў Страсбургу. За праагласавалі 561 дэпутаты, супраць — 63, уstryмаліся — 36.

650 тыс. жыхароў ЭС штогод гінуць ад курэння, 80 тысячаў зь іх — людзі, якія становяцца ахвярамі пасіўнага курэння.

ліке Эўракамісію ўхваліць прапановы па абароне людзей, якія ня кураць у рамках заканадаўства аб абароне працоўных да 2011 г.

Акрамя таго, дэпутаты пропанавалі Эўракамісіі падрыхтаваць даклад аб ўдзеле курэння ў ўдыханні табачнага дыму для нацыянальных систэм аховы здароўя і эўрапейскай эканомікі. (Паводле прагнозаў ВОЗ, паталёгія, звязаная з паленьнем, да 2010 г. можа стаць прычынай смерты ў Еўропе да 165 млрд даляраў ЗША).

Дэпутаты заклікалі да ўвядзення заборны на працах тъпунёвых вырабаў дэціям да 18 гадоў. У прыватнасці, вядзеца пра забарону размышчэння аўтамату для продажу цигарэтаў у месцах, даступных для падлеткаў і забароне дыстанцыйнага продажу цигарэтаў праз інтэрнэт непоўнагодовым.

Дарэчы, колькасць курцоў у Эўропе з 2003 году наўхільна звышкаеца прыблізна на 2—3% у год.

Навошта закрываць «курылкі» на працы?

Узровень утрымання манакісду вугляроду (чаду) у адкрытых для курэння грамадzkих месцах у краінах-чальцах

Эўрасаюзу перавышае максымальна дапушчальны паказынк забруджвання паветра — аб гэтым съведчаць вынікі спэцыяльнага дасьледавання, абародавана днімі ў Брусселю. Дасьледаванье праводзіцца з сакавіка 2006 году ў дзяржавах ЭС у рамках ініцыяванай Эўракамісій буйнамаштабнай кампаніі па барацьбе з курэннем, ім у Эўропе ахопленыя звыш ста тысячаў курцоў у людзей, якія ня кураць.

Як высьветлілі спэцыялісты, сярэдняя колькасць чаду, якую выдыхаў падчас курэння кожны з амаль 50 тыс. курцоў — удзельнікай эксперыменту, дасягала канцэнтрацыі 17,5 мкг. І гэта прытым, што ўцягнулья ў дасьледаванне эўрапейцы выкурвалі толькі адну — п'ять цигарэтаў за дзень, — адзначаюць эксперыты. Між тым, у гарадах дзяржаваў ЭС максымальны дапушчальны ўзровень забруджвання чадам паветра ў грамадzkих месцах складае 8,5 мкрграмаў.

У нас жа Міністарство ўжо даволі даўно распрацоўвае комплексную праграму, скіраваную на барацьбу з тытунem. Пакуль гаворка ідеяца аб пралагандзе здаровага ладу жыцця сярод моладзі і магчымай забароне курэння ў барах і рэстарацыях шляхам стварэння асобных залў для курцоў.

Дадзеная публікацыя падрыхтаваная пры спрыяльні Эўрасаюзу і не абавязкова адлюстроўвае афіцыйны пункт гледжаньня ЭС.
Па дадатковую інфармацыю звязрайтесь на сайт www.delblr.ec.europa.eu

Стагодзьдзе Міхала Вітушкі

Агент немцаў, а пасля амэрыканцаў. Жывы пасля съмерці. Гісторык Сяргей Ёрш зноў спрабуе разгадаць таямніцы лідэра беларускага антысавецкага супраціву і публікуе невядомыя раней фота.

На 5 лістапада прыпадаюць 100-я ўгодкі з дня народзінаў Міхала Вітушкі, кіраўніка паваеннага беларускага антысавецкага Супраціву. Ён пра жыў доўгае жыццё, памёр летасць у Захоўні Нямеччыне ў 98 гадоў. Дакументальныя доказы гэтага дагэтуль не апублікованыя, таму ня дзіўна, што ёсьць нямала тых, хто ня верыць у згаданую вэрсію лёсу Міхала Вітушкі. Гэта паказаў і нядайні форум на сайце «Нашай Нівы».

Эміграцыйная прэса пісала не пра Вітушку, а пра дзейнасць «Вітаўта»

Вартаг патлумачыць, што калі ў 1991 годзе я пачаў дасьледаваць Беларускі паваенны Супраціў, на той час не існавала ніводнай працы, напісанай на гэту тэму. Існавалі толькі некалькі дзясяткаў публікацый у эміграцыйным друку, якія пераважна з'явіліся ў канцы 40-х — пачатку 50-х. З супрацьлеглага боку можна хіба толькі называць тэндэнцыйную кнігу Васіля Раманоўскага «Саўдзельнікі ў злачынствах» (Менск, 1964). І ўсё. Пачынаць даводзілася з нуля, складаючы бібліографію, перыядызаць, першыя біаграмы Родзькі, Вітушкі, Гелды, запаўняючы шматлікія «белыя плямы» вэрсіямі. З 1993 году пачалі з'яўляцца мае публікацыі. Памылак хапала. У апошнія гады яны выпраўленыя (гл. кнігу «Беларускі Супраціў», напісаную разам з а. С. Горбікам і выдадзеную ў 2006 г. у Львове). На жаль, ёсьць аматары выцягвання з інту старых артыкулаў, якія абсалютна не бяруць увагі на найноўшыя публікацыі.

Як высьветлілася, большасць артыкулаў у беларускім эміграцыйным друку ў канцы 1940-х — пачатку 1950-х гадоў пра «партызанскі рух Вітушкі» насамрэч апісвалі дзейнасць аўтаномнай беларускай арганізацыі «Вітаўта» (пры гэтым, відавочна, перабольшвалі яе маштабы), якая дзейнічала на Віленшчыне і ў Летуве (яе амаль цалкам ліквідавалі ў канцы 1947-га). Яшчэ на канфэрэнцыі партызанскіх камандзіраў у верасьні 1945-га ў Белавескай пушчы М. Вітушка забараніў сваім падначаленым самастойна контакцаваць з эміграцыйнымі арганізацыямі і даваць ім інфармацыю пра структуру партызанскаага руху ды яго дзейнасць.

Хто «пахаваў» Вітушку калі возера Кернава?

Вэрсія пра гібель Міхала Вітушкі ў студзені 1945 году ў Рудніцкай пушчы на Віленшчыне з'явілася дзякуючы апэратыўнікам савецкай дзяржбяспекі. Гэта яны не разабраліся ў складанай гульні, якую вялікія немецкія спэцслужбы і кіраўнікі беларускай падпольнай арганізацыі «Чорны Кот». Некалькі гадоў МГБ

ССР верыла, што Вітушкі няма ў жывых. Пасля высьветлілася, што яны памыліліся. Аднак афіцыйна гэта не было прызнана, таму міт дажы ўж да нашых часоў.

Захаваліся сьведчаныні маёра МГБ Віктара Іванова. У студзені 1955 году яго арыштавалі «за измену родине», а насамрэч — за ўдзел у фальсифікацыях крымінальных справаў у часы Берыі. Падчас съледztва ён распавёў шмат дзіўных

рэчаў. Паводле ягоных словаў, яшчэ ў час вайны на загад Л. Берый было выраблена больш за 4600 савецкіх пашпартоў узору 1939—1940 гг. на імёны «наиболее активных предателей». Адной з задачай гэтай акцыі было даказаць савецкае грамадзянства асобаў, якія да 1939 году жылі на тэрыторыі Польшчы, Летувы, Латвіі і Эстоніі. Іваноў съведчыць, што гэтыя пашпарты падкладваліся арыштаваным, а таксама забітым «противникам советской власти». (Крымінальная справа Іванова Віктара Сяргеевіча № 274/56-11, арк. 267. Цэнтральны архіў ФСБ РФ.)

З верасеня 1944 г. да чэрвеня 1945 г. В. Іваноў быў прыкамандзіраваны да асобай групы МГБ на тэрыторыі БССР. Дзеянічала яна і ў сумежных раёнах Летувы. Іваноў быў удзельнікам ліквідацыі атраду АК каля возера Кернава ў студзені 1945 году. Ён съведчыць, што ўдзельнічай у апазнаваньні цела «известного пособника немецко-фашистских оккупантов М.О. Вітушкі». Апазнаванье базавалася выключна на съведчаньнях затрыманых, бо даставіць труп у Менск ці Маскву для дэтальнай экспрэтызы не было магчымасці. Труп быў эксгумаваны, паводле паказаньняў некалькіх акоўцаў. Аднак у tym раёне ў той час дзеянічали буйныя аддзелы АК, і чэкісты не хацелі абліжжацца сябе трупам.

В. Іваноў съведчыць, што да матэрыялу справы быў прыкладзены пашпарт М.А. Вітушкі, які камандзір асобай групы МГБ атрымаў у Маскве. (*Тамсама, арк. 321.)

У красавіку 1945 году некалькі членоў асобай групы, у tym ліку і Іванова, выклікалі ў Маскву для дачы тлумачэнняў па факце выяўлення «М.А. Вітушкі» іншым аддзелам МГБ і ягонага пакараньня съмерцю ў канцы лютага — пачатку сакавіка 1945-га. Сыцвяджалацца, што пры «задержаннім оказались немецкіе документы на імя М.О. Вітушкі». Камісія МГБ звырэла паказаныя прадстаўнікоў асобых групаў і зрабіла выснову, што дзе б ні скончыў жыцьцё «враг народа», гэта неістотна. Усе чэкісты-апаратыўнікі атрымалі вымовы за «служебную халатнасць». (*Тамсама, арк. 326.)

Гэтыя дакументы шмат што тлумачаць. Яны падцверджуюць наяўнасць двойнікі Міхала Вітушкі і сам факт існаванья «апаратыўнікі прыкрыцы». Насамроч, каля возера Кернава загінуў Мікалай Вітушка, былы афіцэр Чырвонай Арміі, агент абвэра, які неаднаразова перакідваўся з задачаніямі ў савецкі тыл. Гэта ён ачольваў дэсант 17 лістапада 1944 году.

Міхал Вітушка са сваім атрадам на прыканцы сінёй 1944 году быў перакінуты ў раён Варшавы, дзе ў спэцбункеры быў разгорнуты Галоўны штаб беларускага партызанскага руху.

Напад на Наваградак быў, але ім камандаваў не Вітушка

На згаданым форуме «НН» ставіўся пад сумнёў напад беларускіх партызанаў на Наваградак у 1948 годзе. Упершыню пра гэту акцыю 15 верасеня 1949 году напісала эміграцыйная газэта «Беларускае слова», якую ў Заходній Нямеччыне рэдагаваў Юрка Віцьбіч. Паводле гэтай публікацыі, горад на некалькі гадзінай захапіў 500-асобавы атрад на чале з Вітушкам, былі захоплены будынкі МГБ, савецкіх і партыйных установаў, казармы, вызвалены вязні з турмы.

Насамроч, той апаратыўнікі камандаваў былы афіцэр Чырвонай Арміі, вядомы на мянушку «Сыцяпан». Да гораду былі сцыягнутыя партызанская група агульнай колькасцю ад 130 да 170 чалавек (сярод іх была і група ўкраінцаў-бульбаўцаў). Іх задачай быў не захоп Наваградка, а вызваленне з турмы МГБ арыштаванага дзеяча Беларускага Супраціву. Пасыль пасыпховага правядзення апаратыўнікі, беларускія партызаны хутка пакінулі горад. Распавядаю пра яе паводле ўспамінаў былога камандзіра партызанскаага атраду «Белавежа».

Пра захоп Наваградка атрадам «Чорнага Ката» і вялікія страты савецкага боку паведамляе книга «Памяць: гісторыка-документальная хроніка Навагрудскага раёну» (с. 537).

Беларуская эміграцыя маўчала

Беларуская эміграцыя ня ўдзельнічала ў дыскусіях у справе Міхала Вітушкі, якія ад сярэдзіны 90-х адбываліся ў незалежным і дзяржаўным друку на Бацькаўшчыне. Яна маўчала. Максымум, што рабілася — гэта перадрукі артыкулаў, у tym ліку з «Нашай Нівы», у амэрыканскім «Беларускім дайджэсьце»

Хіба толькі адна таронцкая газэта «Беларускі голас», якую рэдагаваў Сяргей

Хмара (Сіняк, у канадzkіх дакументах — Мар'ян Зіняк), некалькі разоў пісала на гэту тему. Беларускі эміграцыйны дасьледчык Юрка Стасевіч у артыкуле, прысьвечаным паваеннай партызанцы, адзначаў, што «лёс Вітушкі й Ганька не вядомы. ГГПУ (маецца на ўзвеze КГБ — С. Ё.), па афіцыйных вестках, значна пазнейшай шукала іх аж у Казахстане і іншых мясыцінах Азіі, дзе яны мелі ўкрывацца». (Стасевіч Ю. Беларуская партызанка па II вайне // Беларускі голас, 1981, № 292, красавік.)

Гэтая інфармацыя цікавая найпершым, што побач з прозвішчам Вітушкі згадваецца і прозвішча Міхала Ганька. Пра ягоны ўдзел у паваенным Супраціве да таго часу ніхто не пісаў.

Праз два гады пасля той публікацыі Стасевіч друкуе ў «Беларускім голасе» рэцензію на сумнаводную книгу Лофтуса і называе Міхала Вітушку сярод жывых дзеячоў беларускай эміграцыі! Ягонае прозвішча ён паставіў побач з Касмовічам, Адамовічам, Тумашам, Калубовичам і Касяком. (Стасевіч Ю. Беларускі Сакрэт // Беларускі голас, 1983, № 307, люты.)

Гэта была адна з апошніх публікацый Стасевіча, неўзабаве ён памірае. Больш ніхто ў эміграцыйным друку пытання лёсу М. Вітушкі не ўздымаў.

Вясной 1997-га я прапанаваў намесніку старшыні Рады БНР Барысу Рагулю ўшанаваць на заплянаванай на ліпень у Вільні сэсіі Эўрапейскага сектару Рады БНР памяць Міхала Вітушкі. Рагуля спачатку пагадзіўся, прапанаваў напісаць даклад, зазначыў толькі, што «праінца з нашымі вэтэрнамі». На сэсіі гэтае пытаньне Рагулем не ўз্যмалася, ясных тлумачэнняў ён мне ня даў (пасыль ў пратакол сэсіі будучы уключаныя слова пра ўшанаванье памяці генэрала Вітушкі і іншых змагароў). Можна было б падумаць, што Рагуля навёў даведкі і атрымаў інфармацыю, што Вітушка яшчэ жывы.

Жыцьцё Вітушкі на Захадзе

Дакументальныя съведчаніні пра гэты пэрыяд жыцьця Міхала Вітушкі ў нашым распаряджэнні амаль німа. Ёсьць съведчаныні двух удзельнікаў беларускага партызанскага руху (беларуса і немца), якія цяпер жывуць у Нямеччыне. Ёсьць вокладка дакладу пра дзеянасць «Чорнага Ката» і яго кіраўніка, «лідэра Беларускага нацыянальнага рэзыстансу» Міхася Вітушкі на тэрыторыі СССР і Польшчы ў 1945—1956 гг., націраванага ў спэцыяльнную камісію Кангрэса ЗША.

Стагодзьдзе Міхала Вітушкі

Працяг са старонкі 21.

Паводле аднаго з арганізатораў УПА Максіма Скарупскага, які добра ведаў Вітушку, съяды яго «губляюцца на эміграцыі пасля 1975 году. Адзначым, што Скарупскі, як і Вітушка, супрацоўнічай з заходнімі спэцслужбамі, таму ён і мог яго добра ведаць.

Дзесьці ў сярэдзіне 70-х Вітушка выходзіць на пэнсю. Пачынае пісаць успаміны (за імі ціпер шмат хто палюе, але беспасыяхова, пакуль не пашанцавала і мne), кантактую з некаторымі дзеячамі беларускай эміграцыі. Даказаць дакумэнтальна гэтыя кантакты амаль немагчыма. Вось што напісаў у лісьце з Нямеччыны пасля прачытання згаданага форуму «НН» былы камандзір партызанскаага атраду «Белавежа»:

«Цi вырашыць пытаньне факт, што Вітушка [на Захадзе] меў справу з малавядомымі сучаснай беларускай гісторыі

людзьмі? Напэўна ж, не! Ім падавай сустэрчы, як мінімум, з прэзыдэнтам ЗША! А калі людзі сустэрліся кансыпрацыяй і нікому пра гэта не казалі? А калі абодва чалавекі памерлі і ўспамінаў [пра сустэрчу] німа — кансыпрацыя была тады? Я ведаю, што Астроўскі па тэлефоне з Вітушкам некалькі разоў размаўляў, магчыма, нават сустракаўся. Але ж пісьмовых доказаў ня маю.

Раз съв. пам. Уладзімер [Сенька, бліжэйшы паплечнік М. Вітушкі, ягоны прадстаўнік на Захадзе падчас партызанкі — СЁ] прагаварыўся: а. Леў [Гарошка] — наш амбасадар у легальным съвеце. Умее і здатны захоўваць таямніцы. Калі той быў у Рыме, нашы да яго прыяжджалі. Цi пакінуў ён пра гэта на таткі, невядома...».

Наперадзе нас чакаюць яшчэ спрэчкі ў справе ацэнкі дзеячынстві М. Вітушкі і кіраванага ім партызанскаага руху. Важна няйсці пляхам «бандэраўскіх» гісторыкаў,

для якіх існуе толькі геральдичная гісторыя УПА, а шмат на што яны заплюшчваюць вочы. Вось і Шухевіч, які адзначыўся ўдзелам у карных акцыях у Беларусі, стаў «героем Украіны». Варта гаварыць пра трагічнасць сътуацыі, якую выбралі для сябе Вітушка і ягоныя партызаны. Атрады «Чорнага Ката» ствараліся ад пачатку ня як самастойныя баявыя адзінкі, а пры падтрымцы нямецкіх спэцслужб, праходзілі адмысловую падрыхтоўку, атрымалі ў сваё распараджэнне сетку бункераў, зброю, сродкі сувязі. Адпаведна, мусілі выконваць нямецкія загады аж да капітуляцыі Нямеччыны. Ад 1947 г. распачалося супрацоўніцтва арганізацыі Вітушкі з заходнімі спэцслужбамі. Таму МГБ разглядаў барацьбу з ёй як змаганье з «амэрыканскай выведнай сеткай». Гэта, дай праца штрагу беларускіх палявых камандзіраў і кансыпрацыйнікаў у заходніх спэцслужбах пасля падыходу на Захад, прымушае іх маўчаць і сёньня. Многія дакумэнты пра іх барацьбу на Бацькаўшчыне дагэтуль засакрчаныя, і ня толькі на Ўсходзе, але і на Захадзе.

З АБМЕРКАВАНЬНЯ НА ФОРУМЕ НН.БУ

Зыміцер Карась напісаў(ла)
Лістапад 5, 2007 у 18:48

Дзякую за такі грунтоўны адказ. Але... «Памяць» перапісала Ваш артыкул з «Пагоні!» Вось і ўсё. Так нараджаюцца байкі.

Я праглядаў за 1948 год «спецдонасненіе» МГБ для першага сакратара Гарадзенскага аблкаму т. Калініна. (яны знаходзяцца ў быльшым архіве Гарадзенскага аблкаму і даўно рассакрчаныя). Няма съядуў заходу на Наваградку ў архівах — і ўсё тут. Місцовые жыхары пра гэта не памятаюць. У 1948 г. ніводная антысавецкая партызанка (украінская,польская, летувіская) ня мела сілаў, каб захапіць раённы цэнтар.

Паводле «Памяці» і Вашага артыкулу ў «Пагоні», у Наваградку занігнула калі 300 чалавек пераважна НКВДзэнікай). Цікава, дзе яны пахаваныя?

Усе баі, напрыклад, АК на Гарадзеншчыне значацца магіламі НКВД—МГБ. Вы маглі быць, напрыклад, у Свіслачы на магіле брата Каліноўскага, там недалёка знаходзіцца магіла пабітых у 1944 г. гэбэшнікай (на фота — Рэд.). Пабіў іх атрад Лулашкі. Падобныя магілы ў Горадні, Лідзе, Іўі. 300 забітых НКВДзэнікай — ім бы маўзалей у Наваградку паставілі!

Аматар напісаў(ла)
Лістапад 5, 2007 у 19:04

Не, спадар Сяргей, непераканаўча гучыць. На Вас выйшаў сам Вітушкай сін? От каб праста паведаміць пра

съмерць? І пра ўспаміны — скуль вядома? Калі сын расказаў — то што, бацька ад сына схаваў? А пра былога камандзіра — гэта таксама сур'ёзна? Няўко не разумееце, што факт спаткання Вітушкі з «малавядомымі сучаснай беларускай гісторыі людзьмі» багата што вырашыць? Тым больш для нас, каму ўсё гэтыя асобы — вядомыя?

DUG напісаў(ла)
Лістапад 5, 2007 у 20:04

Зыміцер Карась, а цi шмат Ваўчылі маглі гэбэшнікай у раёне Васілішак, дзе дзеялі атрад АК Радзівоніка і ягоных пасыльдунікаў? я, напрыклад, наагул ня бачыў! а вось запісаў аб іхных дзеяньнях багата дзе ёсьць!

Зыміцер Карась напісаў(ла)
Лістапад 5, 2007 у 20:47

На Шчучынскім РАУС вісіць памятная шыльда — частка з пабітых была ліквідаваная атрадам Олеха.

Магілы іхняя я не шукаў — навошта — пра Олеха і ягоны атрад сапраўды вельмі шмат у спэцдансеніях МГБ — Сяргей Прывіцкі, першы сакратар Гарадзенскага аблкаму КП(б)Б у 1949 годзе, налічыў 123 ліквідаваныя атрадам асобы.

Паверым Прывіцкаму?

...каля быў вялікі бой — а паводле апісання спадара Ярша ў Наваградку была сапраўдная бітва і палігло 300 чалавек, пераважна НКВДзэнікай — то большасць з іх павінна быць пахаваная ў Наваградку. Атрад Олеха такіх вялікіх бітваў ня меў (выключна з нямецкай акупацыяй і ўдзел у апрацыі «Вострая Брама»). Гэта была перш за ўсё са маабарона і тэрарыстычныя акты супраць прадстаўнікоў савецкай улады і сексаці. Як і ўсё антысавецкія партызаны, яны чакалі з сусветнай вайны... Не дачакаліся.

...у Старых Васілішках пахаваны Фелікс Сяргей (старшина сельсавету вёскі Арцішы). Актыўны ўдзельнік

раскулачваньня, не адна сялянска сям'я пахала ў Сібір дзякуючы гэтай асобе. Ён быў ліквідаваны постакаўскім партызанскім атрадам летам 1949 г. Цікава, што сярод ягоных забойцаў былі ягоныя сваякі. «Грамадзянская вайна самая бязлітасная...»

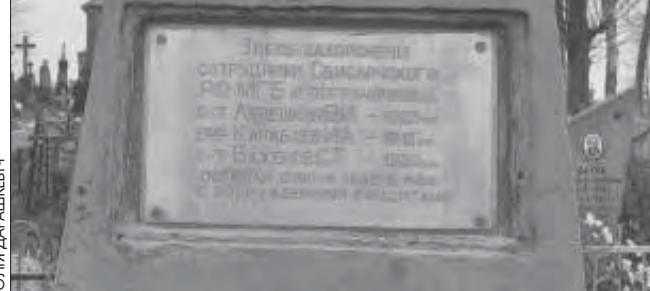
Ненавукова напісаў(ла)
Лістапад 5, 2007 у 21:19

Зноў не атрымалася зрабіць сэнсацыю. Рабіць высновы на падставе вокладкі (sic!) дакладу і сведчанні дэзвюх асобаў... ну несур'ёзна ўсё гэта, прафесія. Проблема дзеячынствінікай Вітушкі ёсьць, але й гэта публікацыя сп. Ярша нічога для яе вырашэння не дадае. Толькі пацвярдждае невырашаныя настаяць ды зноў працуе на стварэнні міту. А сэнс?

І яшчэ... крыйку ўжаяючы сабе, што такое таронікі «Беларускі голос», які думаю, што друкаваныя там матэрываілы можна ўспрымаць як гістарычную крыніцу.

S tralcou - Karwacki напісаў(ла)
Лістапад 6, 2007 у 0:04

Nia wartaisci szlacham niekatorzych ukraińskich historyków, jakija malując wykluczna pażytywną baki dziedzinsci swajoj partyzanki. Z taki mi tam wielmi lohka zmahacca naszymi niadobrazycieli, bo ich wielmi lohka abwierhnuc. Treba kazac siu praudu — pryhozuji i niepryhozuju.

ЮЛІЯ ДРАДЗІКЕВІЧ

Андрэй Аляксандравіч

Мароз унаучы і халепа ўдзень

Да канца тыдня надвор’е будзе слотнае. 8 лістапада чакаецца даждж і мокры снег. Тэмпература паветра ўнаучы ад 0 да 5—7 градусаў марозу. Удзень будзе ад мінус 4 да плюс 3. У канцы тыдня Беларусь зноў апянецца пад уплывам актыўнага атлянтычнага цыклону, які прынясе снег. Ноччу будзе ад 0 да 6 марозу, пры выясененнях да мінус 8 градусаў. Удзень ад мінус 3 да плюс 2 градусаў.

Не ўспамінай імя дарэмна...

Фільм Кіры Муратавай «Два ў адным» раптоўна зънялі з праграмы фестывалю «Лістапад» на загад Міністэрства культуры. У фільме слынны украінскі рэжысэркі сёкундаў на трываласць зъяўляецца Лукашэнка: ён віншуе беларускі народ з Новым годам. Пэрсанажы глядзяць тэлевізар, і герой Багдана Ступкі кажа: «В-в-відны мужчіна!» Вось і ўсё.

Грузавік раздушыў фурманку

Каля вёскі Вялікая Валахва

Баранавіцкага раёну кіроўца аўтамабіля ГАЗ не заўважыў фірманку. Сутыкненне аказалася сымяротным для фурмана.

Як паведамілі ў ДАІ, за дажджыстыя суботу і нядзелью ў краіне здарыліся 52 аварыі. Аж 9 чалавек загінулі, 57 параненых.

У Радзе застрэлілі беларуса

Трох працоўных расстралілі на цагельні ў Інгушэці, у сяле Яндарэ. Унаучы на 5 лістапада пяць забойцаў у масках зайшлі ў інтэрнат цагельні, выбілі дзвёры ў памяшканні, дзе былі працоўныя, і адкрылі па іх агонь з аўтаматаў. Жыхар Беларусі ѹ два расейцы загінулі. Днём раней у суседній Кабардзіна-Балкарскі невядомыя расстралілі ў лесе дзевяць палісаўчыкаў і лоўчых. Яны былі знойдзены звязанымі рукамі й агнястрэльнымі раныненнямі ў патылицу.

Прайдзісьветы 8 гадоў абрарадалі «Белмэдрэпараты»

Восем гадоў на РУП «Белмэдрэпараты» дзейнічала арганізаваная

Новыя беларускамоўныя бігборды ў Менску.

Злачынная група, якая выягнула з прадпрыемства 670 млн рублёў. Мяркуецца, што ўзначальвалі яе галоўныя бухгалтары і намеснік дырэктара па фінансах і эканоміцы. Службовыя асобы разам з шасьцю памагатымі (двое з іх працавалі на «Белмэдрэпарате» бухгалтарамі) прыкладна ў 1998 г. стварылі злачынную схему па крадзяжы грошай з раахунку прадпрыемства.

Уваход на новыя станцыі мэтро будзе бясплатным

Такі падарунак чакае першых пасажыраў новых станцыяў «Барысаўскі тракт» і «Ўручча» ѹ дзень адкрыцця 7 лістапада.

Семяховічы: вёска кантрабандыстаў

Адзінай дарога «з пакрыццём» у падпінскую вёску Семяховічы ідзе цераз Украіну. Тутэйшыя школы і шкілы чатыры разы — у школу і да дому — перасякаюць дзяржаўныя межы. Бяз права на прыпынак. Кавалак Украіны памерам 10 кв. км урэзаўся ў

тэрыторыю Беларусі. І трэх кіляметры пабудаванай за саветамі дарогі на Семяховічы апынуліся якраз на зямлі Украіны. Дарогу гэтую не аўхаць.

У Семяховічах жывуць пераважна пэнсіянэры. Школьнікаў толькі троє. Юля Махнчова — 15 гадоў, Андрэй і Арцём Місюты — родныя браты. Дзеці мусяць наведваць школу ў вёсцы Жыдча Пінскага раёну, да якой 15 км. Пад’ём — а шостай раніцы. У 7.00 прыяджае школьнікі аўтобус.

Кіроўца і пасажыры мусяць захоўваць вызначаны парадак перасоўвання ў памежнай зоне. Як мінімум чатыры разы ў дзень школьнікі прыпыняюць украінскія ды беларускія мытнікі.

«У Семяховічах — перавалка для кантрабанды», — даводзіць участковы міліцыянт Андрэй Чорны, — сюды таемна дастаўляюць тавары без акцызаў. На лодках па Прывіле — сыртовыя напоі, цыгарэты, цукар, муку, крупы, мёд. У конных павозках праз лес — трыватаж, абутик, мех, галінтарэю.

Беларускія міліцыянты, памежнікі ды супрацоўнікі спэцслужбаў ладзяць у Семяховічах засады. Праз гэтага тутэйшыя жывуць як на вулкане.

Рамашчанка ўзначаліць менскае «Дынама»?

Ёсьць імавернасць, што па сканчэнні сэзону ў камандзе, якая праваліла чэмпінат, адбудзеца чарговая змена трэнэра. Сярод кандыдатаў у пераемнікі Аляксандра Хацкевіча найбольшыя шанцы мае 34-гадовы Міраслаў Рамашчанка, які ўзначальвае дублёр у маскоўскага «Спартака».

Чык; Люд; Буг; паводле «Эўрапейскаса радыё для Беларусі», «Звязда», IA Regnum, BulletinOnline.org

Блізкая Бацькаўшчына

Восень у сядзібе Рэйтанаў.
Фотанарыс нашай чытачкі Ірыны Мірскай.

Жыхарка Грушаўкі, спадарыня Ніна.

Нутраная аздоба сядзібы: акалелы дубовы паркет, расыпісаныя ўручную шпалеры.

Сядзіба Рэйтанаў паціху ператвараеца ў руіны. Без вакон і дзвіярэй стаіць дом, запэцканы бруднымі надпісамі. Разрабавалі ўсё, разабралі нават падлогу і печы. Але хто ведае, можа добрыя людзі ўзялі ўсё гэта сабе на памяць пра славутага сына свайг Радзімы...

Поўны тэкст —
на сайце
radzima.org

Фальварак Грушавіка месцыцца непадалёк ад Ляхавіч, на ўсход, па дарозе да вёскі Перахрэсьце.

Флігель Тадэвуша Рэйтана.

Гумно.

«1612» —

стэрэатыпы новае Рasei

Расея ў фільме дзікая, абыякавая, здрадлівая. | няздольная існаваць бяз моцнае ўлады — гэта і была палітычна замова Крамля.

Прэзыдэнт Барыс Ельцын адмежаваўся ад кастрычнікае рэвалюцыі, а яе гадавіну, 7 лістапада, пераназваў у Дзень народнага адзінства. Прэзыдэнт Уладзімер Пуцін адмежаваўся ад эпохі Ельцина, — ўжо цягам двух гадоў расейцаў афіцыйна мусіць яднаць дату 4 лістапада, якая ўвекавечвае паразу польскае інтэрвенцыі ў 1612 годзе. Каб павароты палітыкі былі зразумелымі нават дзіцяці, Крэмль замовіў масацкі маніфэст новае Рasei — супэрпрадукт «1612», прызначаны для прагляду ад 12-гадовага веку.

Выканаць замову Крамлю ўзялася студыя «Тры Т» Мікіты Міхалкова. Аднак ляўрэт Оскару, заняты ўласнымі праектамі, застаўся ў ролі прадусара. Рэжысёру даручыў свайму сябру Уладзімеру Хаціненку («Мусульманін», «Пагібелль імпэрый»). Здымкі карціны паводле сцэнару Арыфа Алієва («Каўкаскі палонны», «Мангол») былі ажыцьцёўленыя за 100 дзён у Москве, Выбаргу, Празе, Рыме і Беларусі. На прэс-канферэнцыі рэжысэр ацаніў бюджэт фільму прыблізна на 12 млн даляраў. І пашкадаваў: «Пры Сталіну нам далі б бой».

Колькі каштаваў фільм на-праўду — невядома, ніхто з «Тры Т» не прызнаецца. Адзіна дакладна вядомую суму — каля 4 млн даляраў — склала ахвяраваныне прыватнага спонсара, алігарха

Віктара Вексельберга (ён у сваім часе выкупіў для Рasei шэдэўр ювелірнага мастацтва Фабэржэ, велікоднае яйка царскае сям'і).

Фільм ствараўся ў атмасферы сапраўднае дзяржаўнае таямніцы. Шэптам гаварылася пра яго антыпольскі характар, тым больш, што антыштаты да Польшчы сталася ідэалагічным падмуркам імперыі Пуціна.

Першы паказ у маскоўскім кінатэатры «Октябрь» развяеў боязь ксэнофобскіх ухілаў. Хаціненка зняў прыгодніцкі фільм з выразным павучальным пасланнем: разлад руйнует, згода і пра-васлаўная вера будуюць айчыну.

Палову 140-хвіліннага фільму займаюць двубоі і бойкі, штурм крэпасці і су-тыкненны войскаў. Але ад пачатку XVII ст. на Расею нападалі швэды, германцы, а палякі нават аблажылі Крэмль — было з кім і за што ваяваць. Дзяя адыбаеца па съмерці Барыса Гадунова (1605 г.), трон займае чарговы самазванец, пасаджаны польскімі магнатамі і часткаю баяраў. Пошум крылаў гусарскага войска ў першай сцэне, надпсы тлумачаць тое, што ня ў стане паказаць камэра: «Грайшлі яшчэ чатыры гады, Русь усё ня мае цэнтралізавана ўлады».

Дзяя фільму сканчаецца напярэдадні выбараў Міхaila Раманава царом (1613 г.). Гісторычныя асобы, плоскія,

бы плякаты, дзеюць на другім пляні: Ілжэдзмітры ладзіць масъленічны гуляніні, князь Пажарскі навучае патрыятызму. У цэнтры знаходзіцца гісторыя каханья сына царскага цесьлі Андрэйкі (Пётар Кіслай) да дачкі Гадунова Ксеніі (Віялетта Давыдоўская). Гісторыя рамантычная, заснаваная на некалькіх вядомых расейскіх мітах. Андрэйка з бурлакамі цягне карабель, ствараючы кінаўасабленыне карціны Рэпіна «Бурлакі на Волзе». Годная й самогнай Ксения на-гадвае Алёнушку з палатна Васініцова.

Фабула насычаная цытатамі з гісторыі. Старацтвостойнік нібыта жыўцом выйшаў з жыцці праваслаўных сьвятых, абарванцы народнага апалчэння спалучаюць спрыт Івана-дурня з адваага чырвонага камандзіра Чапаева. Карацей, расейцам нагадваюць іхныя улубёныя архетыпы.

Над станам польскіх рубак лунае польская мова далёка на Рэя і Каханоўскага: «Kurwa, kurwa, kurwa tač!». Рэжысэр тлумачыць тое прынцыпам: расейцы таксама не гавораць па-стараславянску (мату, аднак, з экрану не чуваць).

Галоўнага адмоўнага персанажа — паляка, амбітнага гетмана, які марыцца пра расейскі трон, зграў Міхал Жаброўскі. Гофманаўскі сымбал польскага рыцарства ўжо ў першай сцэне забівае маці Андрэйкі. У наступнай ратуе Ксению, дачку Гадунова. Хоча схіліць прыгажуну да прыняцця каталіцтва і, стаўшы яе законным мужам, правіць ад Смаленс-

ку да Ўралу.

«Парэкамэндаваў Жаброўскага Хаціненку я, тлумачачы, што калі ўжо паляк мусіць быць ліхім, дык няхай будзе, прынамсі, пекным», — Кышытаф Занусі, знаходзічыся ў Маскве, трапіў на прэм'еру калегі й высока ацаніў гульню Жаброўскага. — «У ягонай інтэрпрэтацыі прыдуманы адмоўныя характеристыкі вырастает да трагічнай постатці. Адчуваецца, што ён імкненца да нечага большага, чымся ўлада. Кахае жанчыну, якой ніколі не даб’еца».

Найстрашнейшы вораг Rasei не бярэ, аднак, у рукі ані шаблі, ані нажа, толькі высылае місіянэра-езуіта. І хадзяць рэжысэр ганарыца, што ролю рымскага кардынала згадзіўся зтраць Габрыэль Фэрнандэс, легендарны актор Антаніёні, у сцэнах зь ягоным уздзелам, бадай, не паклапаціся пра вонкавую паліткарэктнасць — Рым гэта зло.

Сваіх у фільме таксама не шкадавалі. Сымельчаку, які зласыўся камэнтуе дзеяньні ўлады, вартавыя адрозніваюць язык. У сцэне лупшоўкі Андрэйкі прыматаўца заклады, ці перажыве ён экзэкуцыю.

Расея ў фільме дзікая, абыякавая, здрадлівая. Толькі князь Пажарскі здольны пераканаць суайчыннікаў, што айчына ў небяспечы. Ізноў жа — без ўлады, якая наўчуць, як жыць, ані руш!

Але наўчаныя расеец робіцца непераможным. Зробіць гармату з скury і падзеліць зе-ле проста ў парадку непрыяцеля. Расейскі спрыт адолее замежную тэхніку.

Фільму гарантаваныя добрыя касавыя зборы. Моцным бокам баевіка сталі таксама дасыцінныя дыялёгі і зоркі, што граюць ролі другога пляну. Аляксандар Балуеў і Даніла Сыпівакоўскі спалучаюць рафінаваную жорсткасць з шальмоўскім агенчыкам, Даставеўскага з Ільфам і Пятровым.

Расейская прэса прыняла фільм з іроніяй. Высьмеяла палітычную замову, намалюваны вобраз улады. Кпяць з сымбалою Расеі — белага аднарога, а матывы фэнтэзі называюць «фасфарэсцырующим анахранізмам».

Ад перакладчыка. Фільм Хаціненкі ўяўляе сабой жывы кантраст з фільмам Анджэя Вайды «Катынь», прэм'ера якога адбылася ў Польшчы ў мінулым месяцы. Там няма палітычнае замовы, затое ёсьць становчыя героі расейцы, што ратуюць героя стужкі. Спраба прымірэння, працягнутая рука — і спэцыфічны адказ з Москвы. Характэрна, што «1612»

Фільм пераконвае: без улады, якая наўчуць, як жыць, ані руш!

дэманструеца ў Менску сінхронна з Москвой, а вось «Катынь», фільм нашмат больш гуманістычны, здаецца, ня мае шанцаў трапіць у беларускі пракат.

Пераклала Марына Салавей паводле gazeta.pl

ВАЧЫМА КІНАЗНАЎЦЫ

1612: Хронікі Смутнага часу

1612: Хронікі Смутнага часу (1612:
Хроники Смутного времени)

Расея, 2007, каліяровы, 175 хв.

Рэжысэр: Уладзімер Хаціненка

Ролі выконваюць: Пётар Кіслоў,
Віялета Давыдоўская, Артур Смальянінаў,
Міхail Парэчанкаў, Марат Башараў,
Габрыэль Фэрцэці, Аляксандар Балуеў,
Валер Залатухін

Жанр: Гісторыка-фантазійная прыгоды
паводле сцэнару й кнігі Арыфа Аліева

Адзнака: 3,5 (з 10)

Хлопчык-халоп Андрэй закахаўся ў царэйну Ксению Гадунову. У часы бязладзьдзя ён выдае сябе за гішпанскага іdal'ga, ратуе Ксению і краіну ад «польска-літоўскіх» акупантай — і ледзьвье на робіцца царом...

Суседзі спэцыяльна выпусцілі карціну да 4 лістапада, калі ў Расеі сівяткуюць правал першай спробы інтэграцыі. Стужка вельмі пасуе да расейскіх выбараў, бо падкрэслівае: усе

нагоды ў краіне ад таго, што «цара няма».

Стужка мусіла ствараць новы расейскі міт, каб апраўдаць канфронтацию Расеі з Захадам — і «растлумачыць» сэнс новага съята». «1612» сведчыць пра адсутнасць расейскай міталёгіі — і адсутнасць для яе грунту.

Замест пагрозылівага эпазу «пра рускі народ і дрэнных інтэрвэнтаў» (большую частку якіх складалі ліццвіны) — прышчавыя падлеткавыя фантазіі на ўзоруні 20-й сэрыі 30-га «Ваўка-дава». «1612» крадзе маёмасць у «Хронікі Нарніі», «Царства Нябёснага», «Піратай Карабскага мора» — але не ў каня корм.

У кадры дакучліва швэндаецца аднарог, мёртвы гішпанец дае ўрокі, а бялявы старац (Валер Залатухін) — прарочыць ксяндзу-акунанту кепскую будучыню (калі ён не адпусціць барды й не начапіць на пузу вялізны крыж).

Стужка спрабуе пагуляць у авантuru (як здараеца ў пачасных прыгодніцкіх фільмах) — але ўвесь час зьбіваецца на тандэтны дзяржажуцкі патас, якому сама ня верыць. Улада-любны рымскі Папа, мудры рускі народ (у асочбе прамоўца з натоўпу), герой — «бурлак на

Волзе», татарын-патрыёт... Ані харектараў, ані развязкі — суцэльнія ідалігічныя клішэ скарагаворкай, вартыя тэленавіаў і Крамлёўскага палацу. Натняшчыны аднарог — як падкрэслівае сайт стужкі — геральдичны знак маскоўскіх уладароў.

З намёкаў на гісторыю — гусары з крыламі (якіх называюць выключна ляхамі), гарматы, забытая строі — але шматпакутная «Насцяя Слуцкай» — на тле карціны «1612» выглядае вяршыняю рэалізму.

Неблагі рэжысэр Хаціненка, аўтар «Макарава» і «Люстэрка для героя», які згадзіўся на заказную халтуру, у фільме адсутнічае. Затое ёсьць патрыятычная студыя «Тры Т» Мікіты Міхалкова. «1612» — гэта студыйны «Стацкі дарадца» для маладзёжай расейскай аўдытаў. Глямурна-рэкламны, мёртвы й эклектычны.

Фільм употребікі здымается ў Беларусі. У маюках удзельнічалі беларускія месцічы. Праз трыста гадоў яны адпомнілі за сваіх выгнаных з Москвы продкаў, зьніўшыся ў «патрыятычнай» расейскай карціне — настолькі нуднай і нікчэмнай, што глядзець яе немагчыма.

Андрэй Расінскі

ДЗЯНІС СІДАРОК

АБГОРНУТЫ СЪЦЯГАМ

Сорамна...
карыстацца паўсюль чужынскаю моваю,
Сорамна...
не знаходзіць замены ёй беларускім словамі,
Сорамна...
глядзець тэлевізар і слухаць радыё,
Гора там, дзе пануе страх і апатыя,
Значыць, гора нам.

Падчас «Сацыяльнага маршу» моладзь выйшла на пляц
Незалежнасці.

Цяжка мне...

халоднай крываёй ablіваецца сэрца,
Цяжка мне...
ў краіне сваёй сабе не знаходжу месца,
Ў радзіме маёй чужынцы цяпер уладараць,
Няма аб чым тут зараз больш марыць,
Ня мае сэнсу увогуле марыць.

Кепска мне, калі чую афіцыйныя дадзенныя,
Што ўсё добра, выдатна — «дзякую уладзе»;
Ў краіне мір, спакой і верацярпімасць,
Толькі чамусьці баліць галава — актыўнасць
Сонца падвышаная — гавораць сыноўствы,
Ня трэба быць спэцыялістам па оптыцы,
Каб бачыць, што ўсё ня так.

Іншыя вераць, лічаць, што пройдзе
Праз некалькі год, а мо і стагодзьдзяў,
Ды толькі як тады Беларусь будзе звацца?
Русіфікатараў плённая праца
Ідзе паскораным тэмпам.

Стаю, абронуты бел-чырвона-белым съцягам,
Гляджу на блакіт неба, аблокі зыгзагам
І думаю, што ўсё, усё безнадзеяна,
Ах, калі б хоць раз памыліцца, чарговая дзея
У драме гісторыі...

Сорамна, што гэткія думкі я маю,
Сорамна, што мне бракуе моцы змагацца,
Цяжка мне, але съцяг мае раны хавае,
І ведаю — наперадзе пляцы,
Наперадзе волі.

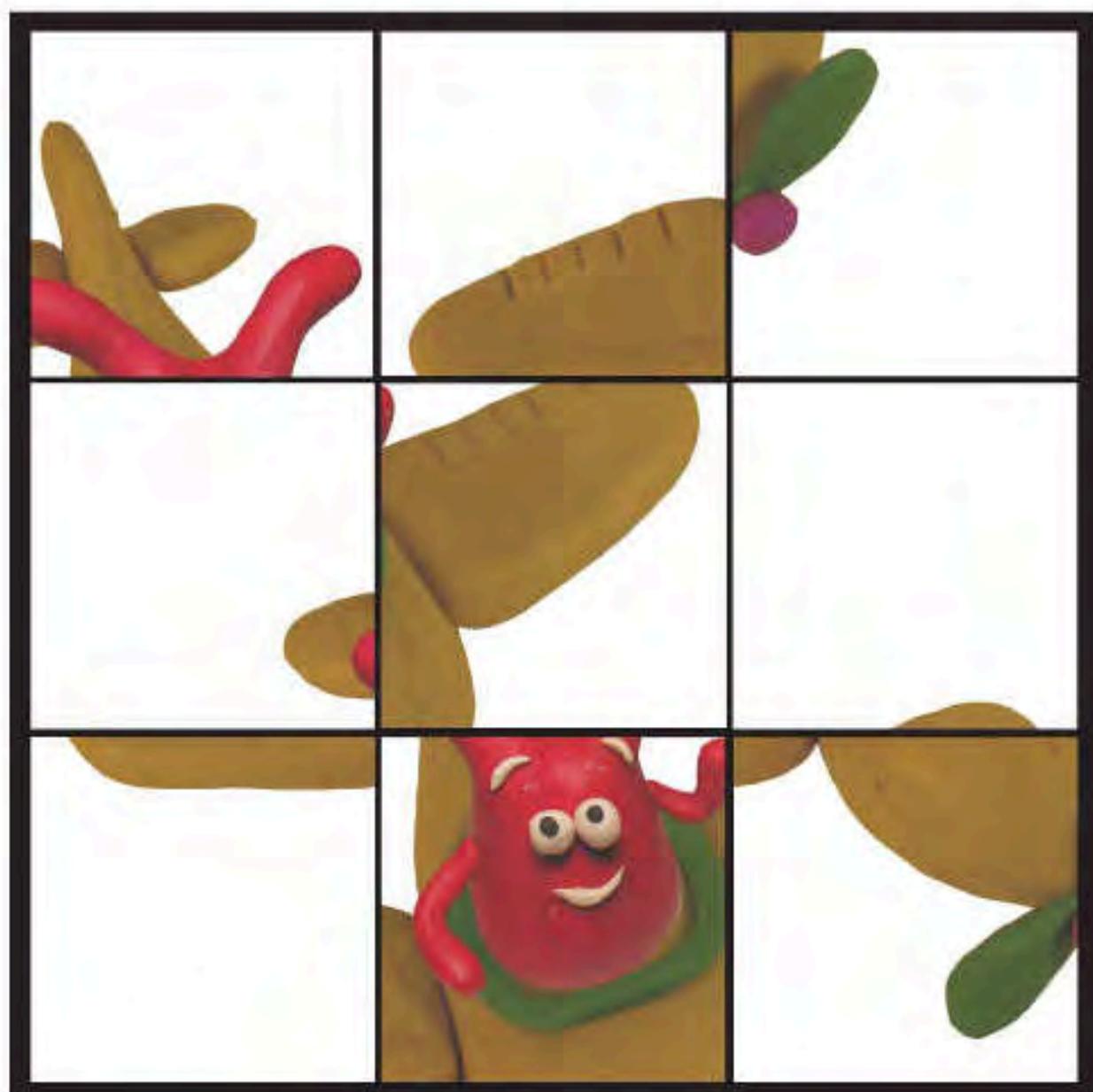
ГАННА ЯНОЎСКАЯ.

Яблыкі! Божа мой, колькі! Затоплена месца
Па косткі, па колькі, затоплена нават вакно.
Тут яблыні вечныя, яблыкі — сонца і месяц.
І тут у калюжах стаіць не вада, а віно.
Хоць стань на калені ды пі... Мы былі тут калісьці.
Ну вось жа і плямы на вонратцы не ад вады.
Тут зноў праастаюцца дрэвы — у сходы і выйсьці,
Тут з даху ссыпаюцца съпелыя сокам плады.
Спачатку быў сад. А будынкі з'явіліся потым.
З-за іх пазіраюць, съмлююцца нам дамавікі.
І яблыкі-кулі заселі па рэдзен'кім плоце,
А съвет, як здзвінча, чакае жывое руки.
А яблыкі... Зьмей нам збрахаў, ён ня быў тут, у садзе.
Там дзесяці, пад лісцем яго засталася нара...
Як мы ж уцякалі тады па таемнай парадзе!
А толькі дагэтуль ня ведаем зла і добра.
Ты помніш, чаго не шукаюць, таго не бароняць.
Бо людзі мяркуюць, што ўсё ўжо адкрылі да іх.
Дык колькі ж нам дрэў абысьці, каб знайсці забарону?
І колькі нам стужак наплесьці, пазначыць усіх?

Пераклаў з украінскай А. Бацюкоў.

Гульня-складанка

Выражы простакутнікі і складзі зь іх карцінку!

«Менск. Горад СОНца» ў Парыжы ды БруSELІ

Артур Клінаў знаёміць са сваім новым раманам французскую і бэльгійскую сталіцы.

Раман Артура Клінава «Менск. Горад СОНца» працягвае пераможнае шэсцьце па Эўропе. Прэзэнтацыйнікі з удзелам аўтара адбудуцца 7 лістапада ў Парыжы і 12 лістапада ў БруSELІ з ініцыятывы «Офісу за дэмакратычную Беларусь» (БруSELІ) і асацыяцыі Belprojet (Парыж).

Артур Клінаў — беларускі мастак, фатограф і пісьменнік, выдавец часопісу «рARTisan». Ягоны раман — арыгінальнае філязофскае пераасэнсаваньне. Паводле Артура Клінава, Менск — гэта мара, якая зрабілася рэальнасцю, прывідны Горад Сонца ў Краіне Шчасця, брама ў краіну Ўтопію, якая так і не была пабудаваная.

У 2006 г. выдавецтва «Логвінаў» выдала фотальбом Артура Клінава «Горад СОНца». Кнігай зацікаўлялася нямецкае выдавецтва «Suhrkamp». У выніку, фотапраект перарос у раман, які быў выдадзены па-нямецку ў 2006. Цяпер

«Менск. Горад СОНца» рабіць першыя крокі да англо- і франкамоўнага чытача. Публіцы будуть прадстаўленыя ангельскі і французскі пераклады абранных разъездлаў кнігі.

Па-беларуску раман неўзабаве мае зьявіцца ў сэрыі «Кнігарня «Наша Ніва».

Парыж

Прэзэнтацыя раману ў Парыжы распачніе месяц беларускай культуры ў французскай сталіцы. Чы-

таныні з удзелам Клінава і адкрыццё фотавыставы аўтара адбудуцца 7 лістапада ў 19.00. Месца правядзення — культурны цэнтар Maison d'Europe et d'Orient (3 passage Hennel, 75012 Paris). Дадатковую інфармацыю пра месяц беларускай культуры можна атрымаць па адрасе belprojet.asso@gmail.com

БруSELІ

У БруSELІ Клінаў прэзэнтуе выбраныя разъездлы

сваёй кнігі ў перакладзе на ангельскую мову. Таксама будзе дэманстравацца слайд-шоў фатаздымкаў аўтара. Імпрэза адбудзещацца 12 лістапада ў 19:00. Месца правядзення — Hanse Office (прадстаўніцтва Гамбургу і федэральний замлі Шлезвіг Гольштайн у ЭС). Адрес: Avenue Palmerston 20 B 1000 Brussels. Зарэгістравана да ўдзелу і атрымаць дадатковую інфармацыю пра імпрэзу можна праз пошту info@democraticbelarus.eu

10 лістапада Мітрапаліт Тадэвуш Кандрусеўіч урачыста заступіць на пасаду

У суботу 10 лістапада адбудзеща цырымонія ўрачыстага ўваходу ў менскую архікатэдру новапрызначанага арцыбіскупа Мітрапаліта Менска-Магілёўскага Тадэвуша Кандрусеўіча.

Урачыстасць пачненца аб 11-й у Катэдральным саборы, што на плошчы Свабоды. На цырымонію запрошаныя госьці зь Беларусі, Італіі, Літвы, Польшчы, Рәсей. Катэдра, пэўна, ня зъмесціць усіх. Таму на вуліцы будзе ўсталяваны адмысловы экран.

Падчас урачыстасці мітрапаліт Кандрусеўіч адслужыць літургію ды прачытае канань.

Сямён Печанко

Тадэвуш Кандрусеўіч

нарадзіўся ў 1946 г. у Адэльску на Гарадзеншчыне. Скончыў Ленінградскі політэхнічны інстытут. З 1 траўня 1981 г., па сканчэнні Ковенскай духоўнай сэмінарыі, рукапладзены ў святары. Абараніў доктарскую дісертацию «Самасвядомасць Царквы» паводле дакумэнтаў II Ватыканскага сабора.

З 1988 г. у Беларусі. 10 траўня 1989 г. прызначаны біскупам для Менскай дыяцэзіі. У красавіку 1991 г. прызначаны Апостальскім адміністраторам для каталікоў лацінскага абраду поўначы Эўрапейскай часткі Рәсей. У сакавіку 1999 г. выбраны Старшинем Канфэрэнцыі каталіцкіх біскупаў Рәсей, а ў лютым 2002 г. прызначаны мітрапалітам наваствораных рымска-каталіцкіх япархіяў Рәсей. Ад 10 лістапада — арцыбіскуп Мітрапаліт Менска-Магілёўскі.

14 лістапада

19.00

вялікая прэзэнтация
новага альбома гурту
«Нейра Дзюбелль»

Штазі

Клуб-рэстаран «Фартуна» (вул. Смаленская, 15), т.: 8-029-671-58-65

КАНЦЭРТ

Джаз

19 лістапада ў Вялікай канцэртнай залі Белдзярфілярмоніі адбудзеца канцэрт французскага джазавага гурту **OZMA**, уладальника Гран-Пры—2006 за аркестравае выкань-

не на нацыянальным конкурссе «jazz a la Defense». Самыя музыкі харктарамізываюць стыль свайго выканання як «мэтрычна-рытмічны, сывінгава-съяточна-цёплы, дынамічна-шурпаль, гітарна-саксафонна-трамбонна-ўдарны джаз».

ТЭАТРЫ

опера

на сцэне ЦДА
15 (чц) — «Баль-маскарад».

Купалаўскі тэатар

11 (ндз) — «Каханыне ў стылі барока».
12 (пн) — «Памінальная малітва».
14 (ср) — «Вольга».
15 (чц) — «Вечар».
16 (пт) — «Смак яблыка».
17 (сб) — «Паўлінка».
18 (ндз) — «Макбэт».
ранішня спектаклі:
11 (ндз) — «Паўлінка».
18 (ндз) — «Сынежная каралева»..
малая сцэна
15 (чц) — «Апэльсінава віно».
17 (сб) — «Варшаўская мэлёдыя».

Тэатар юнага гледача

10 (сб) — «Прыгоды Бібігона».
10 (сб) — «Апошняя дуэль».
10 (сб) — «Паліяна».

11 (ндз) — «Папялушка».
11 (ндз) — «Бармалей».
13 (аўт) — «Тая, што стварыла цуд».
14 (ср) — «Рыцар Ордэна Сонца».
15 (чц) — «Мятлік».
16 (пт) — «Таямніцы блакітных азёраў».
17 (сб) — «Маленькая трагедыя».
17 (сб) — «Залатое сэрцайка».
17 (сб) — «Маленькі лорд Файнтлерой».
18 (ндз) — «Мешчанін у шляхецтве».
18 (ндз) — «Дзень народзінаў ката Леапольда».

Тэатар беларускай драматургіі

9 (пт), 14 (ср) — «Адэль».
10 (сб) — «Казачкі з куфэрачку».
10 (сб), 17 (сб) — «Сталіца Эраўнд».
11 (ндз) — «Сёстры Псіхеі».
13 (аўт) — «Белы анёл з чорнымі крыламі».
15 (чц) — «Палёты з анёлам».
16 (пт) — «Нязваны госьць».
17 (сб) — «Дамавічкі».
18 (ндз) — «Шлях у Царград».

ІМПРЭЗЫ

Прэзэнтация кнігі Сяргей Грахоўскага

Літаратурны вечар «Калі душа заходзілася болем» прысьвячаецца выдатнаму пісьменніку, паэту Сяргею Грахоўскаму (1913—2002) з прэзэнтацияй яго кнігі «Выбраныя творы», выдадзенай у сэрыі «Беларускія кнігазбор».

У праграме ўспаміны родных і сяброў, выступлены паэтай, музыкай. Прагучыць вершы С.Грахоўскага і іншых творцаў. Вечарына адбудзеца 14 кастрычніка ў Менскім міжнародным адукатыўным цэнтры (пр-т газеты «Праўда», 11). Пачатак а 19-й. Вядучая Вольга Іпатава.

ВЫСТАВЫ

Выставка гістарычнага партрэту

У чытальнай зале бібліятэкі журфаку БДУ (вул. Маскоўская, 15) да пачатку сьнежня праце выставка гістарычнага партрэту. У экспазыцыі 25 партрэтаў гістарычных палітычных і культурніцкіх дзеячаў Беларусі — Эўфрасіння Полацкай, Барбара Радзівіл, Мікола Гусоўскі, Іван Луцкевіч і іншыя.

Час гульні. Тэхна-арт

Ад 2 да 13 лістапада мастацкая галерэя «Ўніверсытэт культуры» прэзэнтуе даслідненія беларускага Тэхна-арту. Сёлета «сваю гульню» прадстаўляюць Уладзімер Цэсьлер, Вадзім Качан, Андрэй Шчукін, Уладзімер Парфянок, Даніл Парнок, Аркадзь Брылка, Аляксандар Шчэпетаў, Сяргей Стэльмашонак. Таксама «гуляюць у Тэхна-арт» маладыя мастакі: Сяргей Ждановіч, Алена Таборка, Таціна Гомза, Кацярына Марціновіч, Дзяніс Барскуў, Марыя Пятровіч...

На выставе будуць прадстаўленыя работы ў наступных напрамках: 3D-анімацыя, камп'ютарная графіка, лічбавы мантаж, арт-аб'екты.

Блізкая Бацькаўшчына

Восень у сядзібе Рэйтанаў. Фотанарыс нашай чытачкі Ірыны Мірскай.
Старонка 24.

СТО ГАДОЎ З ВАМИ

З Гродзеншчыны. 24 лістапада ад гарадзенскага губэрнатора выехаў чыноўнік «асобных паручнік» рабіць рэвізію ў народных бібліятэках Бельскага пав. (у в. Шчытава, Кленіках і Дубічах—Царкоўных), Берасцейскага пав. (у в. Астрамечава) і Кобрынскага пав. (у в. Крупчыцы). Рэвізія рабілася пасля даносаў людзей, каторым не спадабалася праца дзеяля прасъялелення народа. Чыноўнік, разгледзеўши сыпскі кніжок, признаў, што кніжкі Даставеўскага, Талстога, Караваленкі (хадзі ўсе даволены цэнзурай) не павінны быць ў бібліятэках для народа; заведуючых бібліятэкамі пастрашыў, што іх пакараюць за тыя кніжкі.

Nemo

«Наша Ніва». №35. 1907

А ты падпішыся!

Каб рэгулярна атрымліваць
«Нашу Ніву», прости падпішыце дамову.
Дэталі — старонка 17.

КАЛІ Б...

...дзяржава пасльядоўна змагалася з муміямі. Бо напярэдадні Хэлоўіну ў Менску быў затрыманы і асуджаны людзі, апранутыя ў касьцюмы мумій.

Даўгалёў, амбасадар РБ у Рәсей:
Я патрабую нарэшце прыпыніць гэтую антыбеларускую правакацыю.

МАРIONAVICH
МЕДПЛАТФОРМА

ЖАРТ

А ну марш на марш супраць адмены льготаў! — сказаў унук-рыглітэр сваёй бабулі-пэнсіянэрцы.

Чуб

МОВА — 2007

Тапелец топіць печку

Лукаўскінкаўская газета «Рэспубліка» думае, што слова «тапелец» азначае чалавека, які паліць у печцы. «Лесаруб выратаваў тапельца» — так называецца артыкул пра здарэнне на пажары ў Бялыніцкім раёне. «Тапельцам» пабеларуску называюць таго, хто патануў, а таго, хто пагарэў — «пагарэльцам».

Кар

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:

З.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914),

Янка Купала (1914—1915), А.Луцкевіч,

У.Знамяроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі Настя Бакшанская

шэф-рэдактар Андрэй Дынько

галоўныя рэдактары Андрэй Скурко

мастакі рэдактары Сяргей Харэўскі

заснавальнік Місцавы фонд выданья

газеты «Наша Ніва»

выдавец Прыватнае прадпрыемства

«Суродзічы»

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ:

220050, Менск, а/c 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,

8-029-707-73-29.

E-mail: nn@nn.by

On-line: www.nn.by

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абязвязковая. 12 палос форматам

A2, 6 друк. арк. Друкарня РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Менск, пр.

Ф. Скарны, 79. Рэдакцыя не ніксе адказнасць за змест рагайлінных аўвестак.

Кошт свабодны. Гаварыць на беларускай мове. Выдаецца з 1906 года №581

ад 4 ліпеня 2002 г., выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Юрыйдичны адрас: 220101, г. Менск, пр. Ракасоўскага, 102-71. Р/р

3012206280014 у МГД ААТ «Белінвестбанку», Менск, код 764.

Наклад 2239. Газета выдаецца 48 разоў на год.

Нумар падпісаны ў друк 23.00.07.11.2007.

Замова №

Рэдакцыйны адрас: Ракасоўскага, 102-71.